№ 42. Treschdeen, 16. Oktoberî. 1896.

Isnahk weenreis nedelâ.

Makfâ, Jelgawâ sanemot: par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makfâ, pahr pastu peesuhtot: par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekspedizija: Jelgawâ, J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihseru eelâ № 22.

Redakzijas adrese: Jelgawâ, Salajâ eelâ № 2.

Latweeschu Awises.

Sludinajumus nem preti: Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantorî, Kangihseru eelâ № 22; Rihgâ: Hoerschelmana kga grahm. bodê, Wehweru eelâ № 6 un J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eekſch-Rihgas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Makſa par ſludinajumeem: 8 kap. par ſihku rakſtu rindiņu, preekſchpuſê 20 kap.; pahrtulkoſchana iſ ſweſchahm walodahm par brihwu.

„Latw. Aw." war apſtellet:
Jelgawâ: J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihseru eelâ № 22. — **Leepajâ:** Emila Voegedinga grahm. bodê, pee tirgus platscha; Sihmana Ruhjes gr. bodê, Jaun-Leepajâ, Bahnuscha eelâ № 36. — **Bauſkâ:** Steina k. apteekâ un Ed. Drengera k. bodê. — **Talſôs:** J. Hirſchmana k. un H. Towa k. grahm. bodê. — **Kuldigâ:** Ferd. Beſthorna k. grahm. bodê. — **Wentſpilî:** Th. G. Autmana k. grahm. bodê. — **Dobelê:** J. Dawidoſska k. un E. Baldrina k. bodês. — **Saldû:** Fr. Kruhmina k. grahm. bodê.

75. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apſtellet:
Rihgâ: W. F. Häckera drukatawâ, Palejas eelâ № 3; Hoerſchelmana k. grahmatu bodê, Wehweru eelâ № 6; J. E. C. Kapteina k. grahmatu bodê, Eekſch-Rihgas Leelajâ Kehninu eelâ № 10. — **Eekſch- un ahrſemê:** Rudolfa Moffes k. wiſâs ekſpedizijâs. — **Walmeerâ:** Trey'a k. grahmatu bodê. — **Walkâ:** M. Rudolfa kga grahmatu bodê. — **Beſ tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widſemê,** kâ ari **Kurſemê.**

Slimneeki un ahrsti.

Zilweka leelakâ manta ir weseliba. Par to neweens neschaubisees, bet ihsti dsihwi schihs dahrgakahs mantas wehrtibu tik tad sajuhtam, kad to esam — saudejuschi. Tadehł ari pret weselibu wiswairak grehko muhsu jaunâ pa-audse, kuras meesas spirgtums tik drihs neleek manit wisadas weeglprahtibas un ne-apdomibas augłus. Bet kamehr schee zilweki sewi netaupa pa leelakai dałai tikai aiſ weeglprahtibas un ne-apdomibas, tomehr ir ne masa dała to, kas sawu weselibu samaitâ zaur — nesinaschanu, ka sinami apstahkli un sinama dsihwe atnes ne-apturami un nenowehrschami weselibai postu, lai tas ari neparahditos uſ reisu un azîs krihtoschâ mehrâ.

Kursch no mums, zeen. lasitaji, nebuhs reis sawâ dsihwê pee ahrsta greesees, waj nu pascha slimibas dehł jeb sawu peederigo labâ? Slimneeki un ahrsti! Zik daschkahrt wehl winu sawstarpiga satikſme naw tahda, kahdai tai waijadsetu buht! Zik maſ uſtizibas wehl walda daschkahrt muhsu tautas-brahłu starpâ uſ ahrsteem, winu isweizibu, winu sahlehm! Zik daudsreis zilweka dsihwiba eet tik tadehł ween bojâ, ka waj nu pats slimneeks jeb wina peederigee, apkopeji naw pareisi ispildijuschi ahrsta preekschrakstus. Leek tas peem. aukstu kompresi pee kakla seet, teek tahs weetâ silta peeseeta, jo „kas to redsejis tahdai wahrigai weetai aukstumu klaht laist!" — — Waj tadehł brihnums, ka ahrsta palihdsiba ir weltiga? Bet — kad slimneeks nomirst, tad naw neweens zits wainigs, kâ tikai ahrsts. Tas nu ir reis ahrstu liktens. Daschi leekahs buht ar scho likteni apmeerinajuschees, atsihdami parunas pateesibu, ka ar mukkibu grûhti karot. Bet leelakâ dała karo pret tumsibu ar wiseem spehkeem, isleetodami ari weenu no gara gaismas wislabakeem isplatitajeem — laikrakstus. —

Pehdejâ laikâ ahrstu usmanibu saista wiswairak semako schkiru noschehlojamâ pretestiba pret operaziju — greeschanu, kaut ta ari buhtu nepeezeeschami waijadsiga, ja grib slimâ dsihwibu glahbt. Sinams, ka neweenam naw patihkami saudet kahdu lozekli, peem. roku waj kahju, bet kad zaur to teek ustureta mihła zilweka dsihwiba, tad, to katris atsihs, nekahda maksa naw par leelu. Bet leeta ir ta, ka schahdôs gadijumôs ne-ustiziba pret ahrstu parahdahs jo leelâ mehrâ un newis ween starp semakas kahrtas laudim, bet ari augstmanu un smalki isglihtotu zilweku starpâ. Lai minam tik weenu wisai pasaulei pasihstamu peemehru: Wahzu keisars Fridrikis II., buhdams wehl kronprinzis, sasirga ar wehsi kaklâ. Wahzu ahrsti atsina, ka slimiba ir pateesi wehsis un ka weenigâ zeriba uſ isweseloschanos buhtu, ja tuhlit isgreestu wainigo weetu, lai gan zaur to tiktu drusziņ samaitata balss skaņa. Pehz ne-ilgas pahrdomaschanas augstais slimneeks ir ari ar meeru ar operaziju, kura teek ustizeta weenam no pasaules wisslawenakeem un isweizigakeem kirurgeem, muhsu Baltijas dehlam, profeforam Bergmanim. Bet noteiktahs deenas rihtâ profeſors dabun pasinojumu, ka operazija nenotikschot wis . . . .

Waina bij ta, ka par nelaimi paschâ pehdejâ azumirkli bij gadijees Angłu ahrsts Mekensi, kas apgalwoja, ka slimiba ne-esot wis wehsis un ka winsch wareschot to tâpat isahrstet. Zeen. lasitaji sin, ka pehz ilgas, grûhtas wahrgschanas augstais slimneeks nomira, jo kad beidsot atsina, ka Angłu ahrsts ir maldijees, tad jau bij par wehlu isdarit operaziju.

Wairak jau waram apmeerinatees ar to, ja slimneeks pats negrib łaut isdarit operaziju un neleekahs ari peerunatees un pahrleezinatees, bet sewischki sahpigi ir redset, ka wezaki nełauj zaur waijadsigo greeschanu glahbt sawu behrnu dsihwibu, wihrs sawu seewu! Schê zilweks beidsahs newis zaur pascha, bet zaur zita wainu. —

Ekſtinats schis jautajums tika no Dr. med. L. Keslera kga VII. Widsemes ahrstu sapulzê Zehsis isgahjuschâ gada Septembera mehnesî. Wina łoti peewilzigais preekschlasijums par scho leetu tizis nodrukats Sw. Pehterburgas medizinas nedełas rakstâ un ari zitôs laikrakstôs. No schi raksta redsam, ka jau 1890. gadâ schis ahrsts greesis sawu amatabeedru wehribu uſ schahdu noschehlojumu publikas isturaschanos pret ahrsteem winu swehtigâ zihnâ preeksch zilwezes labklahjibas un ka toreis tizis ari nospreests, lasit sinas par atgadijumeem, kur wezaki naw łahwuschi glahbt zaur waijadsigo operaziju sawu behrnu, waj wihri atkal sawu seewu dsihwibu.

No daudſ sawahkteem atgadijumeem peewedischu schê zeen. lasitajeem schahdus: 1) Rihgâ atwed kahds swejneeks no Peipus esera puses sawu seewu uſ slimo namu. Tai bijuse rose kahjâ un to nu wahrdotajas un puhschłotajas tâ „nosehjuschas", ka kahjâ peemetees „brants" (gangraena). Wisi ahrsti atsihst, ka dsihwiba schê tikai zaur kahjas nonemschanu glahbjama un wiswisadi nopuhlahs, to laulatam pahrmeestahstit un isskaidrot. Slimâ seewa pate ir ar meeru, bet wihrs ne par ko nê: „kur winsch buhschot likt seewu ar weenu kahju? Lai wina tad labak mirstot." Ahrsti naw warejuschi neka darit. Wihrs aiswedis sawu seewu atkal prom, kur ta, sinams, pehz ne-ilga laika beidsahs.

2) Otris tamlihdsigs gadijums notizis ari Rihgâ, kur kahda seeweete slimojuse ar pampunu wehderâ. Dabujis sinat, ka tiks isdarita operazija, wihrs eeradees lihds ar ziteem peederigeem slimo-namâ un nekahwis seewai ne klaht kertees, teikdams, ka winsch nemot to tuhlit ahrâ, jo tas ne-esot wehl nekad dsirdejis par tahdeem zilwekeem, kas gribot saweem lihdsziłwekeem wehderu augschâ greest! Waj winu gribot gan issmeet? — Ari schis aiswedis sawu seewu prom, jo nelihdsejuse nekahda pahrleezinaschana, ka seewa tik zaur operaziju ween glahbjama.

3) Dr. S. eeronahs uſ weetejâ mahzitaja luhgumu pee 45 gadu wezas seewas, kura dewito reis dsembê. Daschas wezenites to ir pawisam samozijuschas. Behrns mahtes meesâs pagalam. Lai glahbtu mahtes dsihwibu, tad waijadsigs wisadâ sinâ isdabut nedsihwo augli ahrâ zaur operaziju. Bet wihrs nełauj! „Deews ir manai seewai jau 8 behrnus dewis; ja Winsch gribehs, ka wina mirst pee 9. behrna, tad tur newar neka darit." — — Nedsihwo behrnu sagraisit tas ari newarot atłaut. Lai labak mirstot seewa pate. Un pee tam tas palika. Ne seewas luhgschana, ne ahrsta runa neka nelihdseja. Pehz 12 stundahm slimâ bij pagalam. —

Schahdu peemehru, kur wihri łauj sawahm seewahm labak mirt, nekâ pee winahm operaziju isdarit, ir labi daudſ. Pee dascheem ir skaidri redsams, ka tee pretojahs operazijai newis aiſ mukkibas, waj ne-ustizibas pret ahrstu, bet noseedsigâ noluhkâ, gribedami, lai winu seewas nomirst. Un tadehł ween jau japreezajahs, ka ahrstu sapulzes laikam luhgs Augsto Waldibu, lai teescham noteiktu likumâ, ka ahrsts war isdarit dsihwibas glahbschanas dehł operaziju ari pret slimâ peederigo gribu. — Zik netizami reebigâ weidâ wezaku juhtas pret sawu behrnu daschkahrt war parahditees, to redsam no schahda atgadijuma: 10 gadus wezam sehnam kruhtis augons, kursch wisadâ wihsê jagreesch. Bet tehws nełauj, jo winsch ar wisu dsimtu gribot nahkoschâs deenâs aiszełot uſ tahło Saratowas gubernu un dehlens, kursch pehz operazijas ruhpigi jakopj un meerâ jatur, buhschot to kawet, tadehł lai tas labak mirstot!! — Un masâ dsihwibina beigusehs ari jau pehz 2 deenahm. — — —

Buhtu wehl japeemin, ka pehz pastahwoscheem likumeem wihrs sawai pilngadigai seewai nebuht newar leegt, ka ta łauj pee sewis operaziju isdarit. Schai sinâ seewas patstahwiba nebuht naw aprobeschota. Zitadi buhtu ar behrneem. Bet leeta ir ta, ka katris ir sawâ mahjâ kungs un ka no sawa dsihwokła ikkatris war sweschu zilweku israidit, un ja tas ar labu ne-eet, ar waru ahrâ issweest. Schai mahjuteesibai tad nu sinams ari ahrsti padoti. Tatschu jadomâ, ka drihsumâ tiks islaisti noteikumi, kahdôs atgadijumôs ahrstam pee wina peenahkumu ispildschanas neweens newar pretim stahtees, lai gan jau tagad pehz kahda likumu panta tahds, kam peenahkahs gahdat par slimeem, wahjeem un garigi neweseleem zilwekeem un kas scho sawu peenahkumu ar nodomu ne-ispilda, sodami ar aiſsuhtischanu uſ Sibiriju waj eeslodsischanu zeetumâ no 2½ lihds 3½ gadeem. — — — —

Sinams, ka swariga leeta schai sinâ ir publikas paschas isturaschanahs pret ahrstu. Jo ahtraki katris pee ahrsta greesisees, jo wairak zeribas, ka winam isdosees slimibu jau, tâ sakot, paschâ dihgli noslahpet, tad ari retaki nahks preekschâ, ka zilweka dsihwiba buhs tikai zaur kahda lozekła nonemschanu ween glahbjama. Tadehł eewehrosim wisi, wisi, ka ne puhschłotaji, ne wahrdotaji mums war lihdset, bet tikai isweizigs un kreetnis ahrsts. Tâ dseedinaschanai reis nodewuschees, tad ari ispildisim wisus wina preekschrakstus, jo tikai tad muhsu un wina puhles nebuhs weltas. — —

Bet greesisimees pee ahrsteem ari. Waj ari wini naw sawâ sinâ pee tam wainigi, ka wehl ir labs pulks to, kas winu spehjai negrib un negrib tizet un tadehł greeschahs pee wisu wisadeem labdareem, wahrdotajeem un puhschłotajeem, kuru slawa, ka tee glahbjot gan łaudis, sneedsahs daschreis juhdsehm tahlu. Daudskahrt dsird runajam, ka it ihpaschi wezôs laikôs, tâ gadus 30—40—50 atpakał tee nedaudsee ahrsti, kas uſ laukeem atradahs, łoti pawirschi apgahjuschees ar semakas kahrtas slimneekeem, un no ta laika tad gan ari buhs tautâ eesaknojuschees tee aiſspreedumi pret ahrsteem, zaur kureem, deemschehl eet bojâ ne masums zilweku, kuru nahwi it weenkahrschi aisbildina ar wahrdeem, ka tas esot „Deewa liktens", nemaſ ne-apdomadami parunu: „Sargâ pats sewi, tad ari Deews tewi sargahs!"

Sinams, neweens jau pasaulê naw nemaldigs un jau pirmajâ senatnê pasihstamais Greeku gudreneeks Sokrates atsina, ka zilweka gudriba ir łoti, łoti aprobeschota, teikdams: „Jo wairak es mahzos, jo wairak es pahrleezinos, zik maſ es tatschu sinu." — Tadehł tad ari ne weenreis ween nahk preekschâ, ka ahrsti pahrskatahs, un wehl tee — wisisweizigakee un gudrakee ahrsti. „Malditees ir zilwezigi", saka paruna, un neweens nebuhs muhsu starpâ, kas sawâ dsihwê reis nebuhtu wihlees, zik gudris un zik ismanigs tas ari nebuhtu. Kamehr dsihwo, tamehr mahzees. Bet sihmejotees uſ muhsu pahrrunajamo preekschmetu — operazijas isdarischanu, gan war sazit, ka schai sinâ ahrstu pahrskatischanahs notiks łoti reti, jo ahrstu siniba ir muhsu laikôs łoti attihstijusehs.

Pasparhnê.

Pee juhras.

Pee juhras es gahju,
Kad wisa ta krahza
Un bangas un gahsas
Pret krastmali schlahza,
Un sauzu: „Ai, juhra,
Tu warena esi!
Tu miljoneem dsihwibas
Klehpi sew nesi
Un milsu un brihnumu
Darbus tu dari:
Pat dselsainus kugus
Tu sadragat wari,
Tu klintainus krastus
Kâ tschaumalas ahrdi,
Un ne-apsauks tewi
Wis zilweku wahrdi;
Muhs' semi it wisu
Tu aptwer un satwer
Un semehm un tautahm
Tu kapu reis atwer,*)
Tu sini schâhs semes
Wistumschako klehpi
Un sini, ko pati
Tu dsilumôs slehpi, —
Nu lai tad reis teiz
Tawa warenâ balss,
Kur nelaime beidsahs,
Kur behdahm ir gals.
Waj sinama iraid
Tew weetina kahda,
Kur waimanas neskan,
Kur posta nekahda?
Tu kauzi tik dikti,
Tu krahzi tik traki,
Scho weenigo wahrdu
Tad, luhdsu, jel saki!"

Bet famulsa juhra,
Kâ satruhkusees,
Un drihsi ta trakot
Bij nostahjusees.
Un klusa es uſ mahju
Bes atbildes gahju.

Janschewskis.

*) Pehz daschu pehtneeku domahm juhras pa daudſ gadu tuhkstoscheem pahrmainot sawas weetas. J.

Zaur Pehterburgu un Maskawu uſ Nischnij-Nowgorodu.

Zelojuma ussihmejumi no J. Purapukes.

VI.

Patlaban kâ biju ussihmejis pasneegto pahrskatu un gribeju greestees pee zitahm kartehm, kad mani istrauzeja labi pasihstama balss. Es ahtri apgreesos un eeraudsiju sawâ preekschâ sawu zeła beedreni pee brahła rokas. Spehjsch sahrtums pahrklahja winas eebahlos waigus un wina mehmi palozija galwu. Es tâpat atbildeju. Tad wina greesahs pee kartes, kuras preekschâ es stahweju un sahka to apluhkot. Uſ kartes bij krusas graudu nobildejumi iſ Deenwidus-wakar-Kreewijas. Daschi no krusas graudeem isskatahs kâ gleemeschu wahki, ziti kâ lentas, gan ari kâ kantaini sahls graudi.

„Zik interesanti!" jaunâ dahma eesauzahs preezigi usbudinata.

„Blehnas!" winas brahlis atbildeja weegli un taisijahs aiseet. Bet kad mahsa tam nesekoja, tad winsch peebilda: — „Ja gribi, paleez tê, es eeschu uſ preekschu. Preekschejâ nodałâ zeru satikt kahdu pasihstamu."

Wina palika.

Es pa tam biju nogreesees pee mahkonu kartes, uſ kuras bij ussihmets daschadu mahkonu augstums. Kâ wisaugstakee bij mineti swihnu mahkoni (перистыя, cirrus — 9000 metru pahr semi) un wisemakee — kahrtainee (слоистыя, stratus — 1500 metru). Mana zeła beedrene nahza man zeeschi pakał. Tahłaki bij isstahditi daschadi meteorologiski instrumenti, kâ mitruma, wehja ahtruma, saules staru mehritajs u. t. t.

„Schehl, ka naw peelikti tuwaki paskaidrojumi," wina peepeschi eerunajahs, it kâ pee sewis.

Tâ ka bes manis nebij neweena zita zilweka tuwumâ, mans beedris ari bij aisgahjis tahłaki uſ preekschu, tad tureju par sawu peenahkumu, jautajumu atbildet.

„Isskaidrojumi schê noteek sinamâs stundâs," es atteizu godbijigi.

„Bet ko tad tê lai saprot?"

„Ja wehrigi apluhko un pahrdomâ — daudsmaſ tatschu."

„Bet waj tad wineem ari ir kahds swars?"

„Kâ preeksch kura."

„Bet preeksch semkopjeem?"

„Ari preeksch teem, ja wini gribetu nodarbotees gar meteorologisku nowehrojumu eewahkschanu."

„Mans brahlis ir semkopis, bet winsch saka, ka tahs esot blehnas."

„Warbuht, ka winam wiss jaw łoti labi pasihstams."

Jaunawa eesahka skaki smeetees.

„Winsch par „Gogołu*)" nelasa," wina atteiza, aiſ smeekleem aisraudamahs, — „un nu meteorologiski pehtijumi . . ." Un atkal wina smehjahs.

„Bet kamdehł tad winsch isstahdi apmeklê?"

„Kamdehł? — Lai pakawetu laiku, lai ko redsetu. Un juhs —," wina skatijahs man schkelmigi azîs, — „waj juhs zita pehz esat schê?"

Es negribot pasmaidiju. Kaut gan es seudeenahm turu seeweetes par leelahm leekulehm, tad tê mani pahrnehma schaubischanahs: waj schinî dahmâ teescham slehpjahs tik smalka leekuliba, jeb waj wina ir besgala weenteesiga?

„Es esmu schê, lai kautko mahzitos. Pehz manahm domahm, isstahde naw wis preeksch redseschanas, bet preeksch pahrdomaschanas," es atbildeju weenteesigi.

Brihtinu wina palika nopeetna, bet tad ahtri sanehmahs. „Peedodat manu pahrdroschibu," wina sobgaligi sazija un wiltigi smaidi pee tam rotajahs ap winas luhpahm, — „bet es juhs luhgtu ari mani eemahzit drusku domat." Pehdejo wahrdu wina sewischki ussweha.

Es palozijos, un mehs gahjam sahnus pee sahneem tahłaki. Otrâ nodałâ bij kartes par Kreewijas mescheem, semes grunti, dsihwneekeem u. t. t., pee tam ari bij peelikti koku paraugi, semes grunts paraugi un daschadi sihmejumi, tad wehl daschadu dsihwneeku, augu un sahku krahjumi. Es aisrahdiju sawai pawadonei uſ to, kâ semes grunts pahrmainahs, sahkot no seemeeem, kur tai ir gandrihs balta krahsa un pahrejot uſ deenwideem — melnseme. Saprotams, ka lihds ar semi pahrmainahs winas apdsihwotaji — kustoni un uſ winas augoschee stahdi; jo weens ir atkarigs no otra. Kamehr seemełôs aug kroplas preedites un nabadsiga suhna, tikam deenwidi bagati milsu kokeem no neredseta resnuma un garu, seedeem puschkotu sahli. Wina staigaja kluſi man blakam un nerunaja ne wahrda. Taisnibu sakot, sawâ jaunajâ usdewumâ es jutos ne wisai omuligs. Pee semes grunts ismeklescha nas un analiseschanas metodehm mehs uskawejamees ilgaki. Tê man nahzahs aisrahdit, no kahda leela swara ir semes pasihschana preeksch augu pareisas eekopschanas un semes mehsloschanas. Ne wisi augi mihl weenadu semi, ne katra seme weenadi mehslojama. Semei jadod tahs dałas, kuru tai wiswairak truhkst, un to mehs waram isdabut zaur pareisu semes ismeklescha nu. Buhtu jaw deesgan daudſ panahkts, ja muhsu semkopji buhtu spehjigi nosazit, kura wineem smilts, mahla un melnseme. Smilts seme satura maſ kalija un flahpekła, mahlu seme — fosforskahbes, kalka un truhdaja, bet melnseme — kalku un kalija. Lai nu panahktu labu raschu, tad semei mahkfligâ wihsê jadod truhkstoschahs dałas, t. i. jasehj mahkfligi mehsli: kalijs (kainits), Tomasa milti (satura kalki un fosforskahbi), flahpeklis (amonijaks, tschilisalpeters) un superfosfats. Tâ smilts un purwainâs semês jasehj kaulu milti un kainits, uſ smagakahm un smagahm semehm — superfosfats un tschilisalpeters, ja nebuhtu peeteekoschi mehslots ar kuhts mehsleem. Un tê nu bij isstahditi daschadi instrumenti, ar kuru palihdsibu war semi ismeklet, kâ ari iswests pats ismeklescha nas gahjeens. Weenâ trauzinâ bij jaw noschkirts mahls, otrâ — melnseme ween u. t. t. Pehz tam apluhkojam isstahditos graudu, schkeedru, sehklu, baribas sahku, seena un salmu paraugus, kuri tê bij sawahkti no wisas Kreewijas. Leela starpiba ir starp Deenwidus-Kreewijas graudeem un graudeem no Seemeła-Kreewijas. Pirmee ir resni, gaischi dseltenas krahsas, kamehr seemeleeki ir sihzini, it kâ sarahwuschees un eewilkuschees. No Baltijas gubernahm bij isstahdijuschi graudu un baribas sahku sehklu paraugus no Widsemes: grahfs Bergs iſ Sagnizas, barona Wolfa mantineeki Zehsu aprinkî. Jelgawas Semkopibas Beedriba no Kursemes un Schmids no Rigas. Isstahditee paraugi, salihdsinot ar ziteem tahdeem pascheem, bij deesgan behdigi un wahji. Tikai grahfa Berga paraugi bij peewilzigaki un wareja mehrotees ar Deenwidus-Kreewijas paraugeem. Turpreti isstrahdatu linu paraugi no zitahm Kreewijas gubernahm pehz manahm domahm bij wahjaki par Baltijas lineem. Baltijas linu schkeedras, kaut gan ihsakas, bet daudſ smalkakas, mihkstakas un peeklahwigakas. Interesants bij kaitigu lauku kukaiņu krahjums, kâ ari lihdsekli pret wineem. Semkopibas ministerija bij isstahdijuse kartes un diagrammas par kaitigu kukaiņu isplatischanos, par sehjas laiku daschadôs apgabałôs, raschu u. t. t.

*) Domati Kreewu leelâ humoristu Gogoła sazerejumi.

Tadehł buhsim atklahti ahrstam preti, pee kura mehs pehz palihdsibas greeschamees. Ustizesim tam pilnigi, ispildisim kahrtigi wina preekschrakstus, jo naw domajams, ka tagadejee ahrsti ispilditu pawirschi sawa swehtà amata peenahkumus. —n—

Padomi teesu leetâs.

28. jautajums. Esmu krona mahju ihpaschneeks Kursemê. Man ir zeeta mahla seme, tà ka pehrnà pawasara sausuma dehł wisu wasareju pat ne eeseht nedabuju un eesehtà ari iskalta; aispehrnais gads man ari nekahdu labibas raschu ne-isdewa; seemas pelnu nebij. Tadehł krona gada-nodokłus nespehju kahrtigi aismaksat un paliku no pagahjuscha rudena kronim parahdâ 155 rubłus 80 kap. Tad suhtiju luhguma rakstu pee gubernas waldes, waj ta newaretu manu parahdu pagarinat lihdſ schim rudenim. Gubernas walde manu luhgumu bij suhtijusi ministerijai. Ministerija bij sawu atłauju dewuse, un man pee pagasta waldes paſludinaja, ka mans parahds topot lihdſ schim rudenim gaidits. Nu gribetu sinat: Waj muhsu Wisschehligà Keisara schi pawasara kroneschanas manifests nesihmetos ari uſ schahdu apstahkłu dehł zehluschos parahdu, tà ka tas pawisam taptu atlaists, un ja ne, waj tad mani waretu peespeest wisu tekoscho un parahdâ palikuscho makſu uſ reisu samaksat, jeb man buhtu tekoscho maksajot, parahds tikai dakâs jadsehsch. Tè man wehl japeemin, ka gubernas walde, manu luhguma rakstu sanehmuse, tuhlit pagasta waldi issuhtija manus laukus apskatit un atrada, kà augscham teikts. .k.

Atbilde. Jautatajam jamakſà wiſs parahds uſ reisu.

29. jautajums. Gribu pirkt Kursemê no kahdas dsimtmuischas grunti, pahri par 60 puhraweetahm leelu. Waj nu man tà sauktahs poschlinas jamakſà, waj nè. Dsirdejis esmu, ka par 59 puhraweetahm wairak pehrkot esot poschlinas jamakſà. Tàpat esmu dsirdejis, ka tahdam, kam semes ihpaschuma wehl naw bijis, to eepehrkot, poschlinas ne-esot jamakſà. Man semes ihpaschuma naw wehl bijis. S..winsky.

Atbilde. Semneekam, kas pirmo reisi eepehrk semneeku semi, naw krepostnodakłi (poschlinas) jamakſà. Kahdu semi jautatajs pehrk, tas naw no jautajuma isprotams. Pee semneeku semes puhraweetu skaits nebuhtu ne no kahda swara.

30. jautajums. Mehs esam sawam tehwam trihs meitas, wisas trihs apprezetas no krona mahju saimneekeem. Waj pehz tehwa nahwes man kà wezakai meitai teesibas weenai tahs mahjas paturet? Jeb waj man mahsahm kahda daka ja-ismakſà? Zik man buhtu jamakſà, ja muhsu tehwu mahjas no krona takſetas uſ 1655 rbł. 85 kap. J. K.

Atbilde. Ja naw testamenta un tikai 3 meitas ir mantineezes, tad winahm wisahm trim peenahkahs weenadas dakas. Wezakajai mahsai naw nekahdas preekschrozibas pee mahju mantoschanas. Zik tai, kas mahjas dabon, zitahm mahsahm ja-ismakſà, to newar tà noteikt, nesinot, zik parahdu uſ mahjas. Katrà sinà katra meita dabon trescho daku no wisas mantibas, atskaitot parahdus.

31. jautajums. Jautatajs K. A. Witebskas gubernà.

Atbilde. Jautataja stahstijums naw ihsti lahga saprotams. Bes aktim naw eespehjams atbildi dot.

No ahrsemehm.

Kamehr muhsu Augsto Waldneeku Pahris weesojahs **Darmstatê**, Keisareenes Majestes dsimtenê, notikuſi atkal diwreiſ satikschanahs starp Zaru un keisaru Wilhelmu. Pirmais atbrauza keisars Wilhelms uſ Darmstati, un tuhlit otrà deenà Zars apzcemoja keisaru Wilhelmu Wiesbadenê. Wahzu laikraksti par scho keisaru satikschanos łoti preezigi. Ta esot leeziba, ka zeeschi draudsedamahs ar Franziju, Kreewija turklaht gribot ari usturet tuwas saites ar Wahziju. Schahs domas apstiprina Wahzijas „Walsts Wehstnesis", rakstidams, ka abi waldneeki, nejauschi weens otra tuwumâ buhdami, sinams gribejuschi ari satiktees; satikschanahs esot notikuſi bes jebkahdahm ahrigahm zeremonijahm un satikschanahs zehlonis esot bijis senà draudsiba un tuwà radneeziba starp abeem waldneekeem. Tatschu no daschahm pusehm dsird ari issakam domas, ka schi satikschanahs ne-esot bes leelas politiskas nosihmes. Abi waldneeki esot pahrrunajuschi Armenu jautajumu un weenojuschees spert pret sultanu stingrakus sokus, lai reiſ beigtos Turzijà kristigo neschehligà waijaschana.

Ka leelwalstju stingraka rihkoschanahs pret Turziju buhtu łoti waijadsiga, tas redsams no pehdejeem notikumeem Turzijà. Ir peenahkuschas atkal sinas, ka kahdà weetà Turki ar waru peespeduschi leelu skaitu Armeneeschu peenemt Turku tizibu; kas pretojuschees, tikuschi bes schehlastibas nogalinati. Wisai nosihmiga preeksch Turku waldibas rihkoschanahs ir nesen isteesatà prahwa pret Armeneeschu bagatneeku Apiku Effendi. Tas apsuhdsets, ka peederejis pee slepenahs Armenu komitejas, kuru Turki dehwè par weenigo wainigo pee pehdejahs leelahs asins isleeschanas Konstantinopolê. Zik no ismekleschanas un wiseem apstahkleem war spreest, tad Apiks pawisam newainigs, bet waina tikai ta, ka Turki eekahrojuschees pehz Apika mantas un paschi slepen nolikuschi bumbas Apika namâ, lai tad waretu Apiku noteesat un wina mantas peesawinatees. Kaut gan ar wisu wiltibu naw warets peerahdit, ka Apiks peederejis pee slepenahs komitejas, tatschu winsch nosodits uſ 3 gadeem zeetokſnî. Stahsta pat, ka pee tam Turku warenee paschi sawà starpà bijuschi strihdû, kà wislabak Apika mantibu peesawinatees. Sultana mihluki gribejuschi, lai Apiks par milsigu naudu ispehrkahs, turpretim ministeri, baididamees no tautas dusmahm, pastahwejuschi pee tam, ka Apiks teesajams — bet pehz taisnibas naw prasijuschi ne weeni, ne otri. Schoreis tad ministeri buhtu uswahrejuschi. Tatschu zitadi ihstenee rihkotaji ir sultana mihluki ar Izzet beju preekschgalâ. Uſ teem ween sultans klausahs, un tee tad ari wareni prot winu wadit. Ministeri un ziti walsts eerehdni neko ne-eespehj, ja wini ari gribetu gahdat par kahrtibu tagadejâ wispahrigajâ nekahrtibâ. Tadehł naw ko zeret, ka sultana labee apsolijumi, ar kureem winsch tik dewigs, atnesihs kahdus augłus, eekams winsch nebuhs swabads no saweem mihlukeem. Winsch war islaist labi domatu pawehku, zik tik winam patihkahs, — kas tad winas ispildihs, ja walsts eerehdni weenkahrt neko nepaspehj pret sultana mihluku waru un otrkahrt, kahrtigas algas nedabudami, mirst badu un tà tik luhkojahs, kur waretu kristigajeem ko noplehst. Tas pats sakams par kara spehku: ari tè truhkums wisôs stuhrôs, kas kareiwjus padara jo plehsigus kristigajeem pretim, kà ari eedesina winôs nemeera un eenaida juhtas pret sultanu un waldibu. Ihpaschi Sihrijà esot stipra ruhgschana kara spehka widû. Tadehł ja leelwalstis grib Turziju no galeja posta glahbt, tad winahm buhtu wispirms par to jagahdà, ka waldibas groschus dabutu rokà spehjigi wihri un ka teem netruhktu naudas, ar ko usturet eerehdnus un kara spehku.

Ka leelwalstis, nebuhschanas Turzijà redsedamas un nosodidamas, tomehr nesteidsahs ar Turku waldibu bahrgaki apeetees, tur ihpaschi weens eemeslis: leelwalstis bihstahs, ka Turziju sagahschot, nesabruhk ari Eiropas meers. Kaut gan tiklab trejsabeedribas walstis, kà ari Kreewija un Franzija wairakkahrt apleezinajuschas, ka winas grib sargat un usturet Eiropas meeru, tatschu no otras puses nedrihkst atstaht ne-eewehrotu, ka ihpaschi pehdejà laikà walstis, wezajahm sabeedribahm pastahwot, itkà meklè pehz jaunahm saitehm, jauna sakara. Tà **Anglija**, kura nesen wehl Armeneeschu jautajumâ gribeja rihkotees uſ sawu roku ween, togad tihkot tihko peesweestees zitahm leelwalstim, ihpaschi Kreewijai un Franzijai. Daschi laikraksti pat jau sahkuschi runat no jaunas trejsabeedribas, pee kuras protams peederetu Kreewija, Franzija un Anglija. Tatschu naw domajams, ka Anglija ar sawu labinaschanos ko panahks. Ar Kreewiju Anglijai newis draudsibâ krustojahs zeli Asijà, ar Franziju atkal sewischki Afrikà — kà tad lai tahdas walstis waretu weenotees sabeedribâ. Ari pati Anglija to warbuht nemaſ nopeetni nedomà. Winai schimbrihscham tikai waijadsigs palcelitees ar gaidamo Franzijas un Kreewijas draudsibu, lai waretu jo leelisti israhdit sawu naidu pret Wahziju. Tas tagad ir pilnâs leesmâs, ihpaschi laikrakstôs. Tee runà wisai rupju un beskaunigu walodu pret Wahziju, un Wahzu laikraksti ari nebuht nepaleek spehzigu atbildi parahdâ.

Turpretim gan it labi domajams, ka ar Kreewiju un Franziju waretu kahdreiſ sadraudsetees — **Italija.** Ar Franziju Italija nesen laimigi weenojusehs Tunisas jautajumâ un no ta laika Italijà pazehluschahs daschas it spehzigas balsis, kuras sludina, ka Italijai waijagot pilnigi mestees ar Franziju uſ weenu roku. Frantschu laikraksti uſ tam ari itin labwehligi atbild. Ar Kreewiju Italijai lihdschim sakars nebij nekahds teizamais. Bet nu Italijas tronamantineeks prezè Melnkalnes prinzesi; Kreewija ir masahs Melnkalnes draudsene, kadehł domajams, ka zaur schihm prezibahm ari Italijas stahwoklis pretim Kreewijai taps labaks. Skaistà, 23 gadus wezà Melnkalnes prinzese Helene Italijà atbrauzot no sawa bruhtgana augstajeem wezakeem mihli sanemta un no tautas ar gawilehm apsweizinata. 12. Oktoberî bij kahsu deena. Tikai deemschehl swehtku preekus trauzejuschi draudoschi mahkoni, kas atkal sahkuschi pazeltees no Afrikas puses. No turecnes atnahkuschas wehstis, ka daschi Abesineeschu wirsneeki atkal rihkojotees uſ karu. Sinams, ka tas peemekletajai Italijai nebuhtu par preeku. Zitas sinas atkal wehsti, ka Meneliks gribot ussahkt karu ar Sudanu, uſ kam winu Franzuschi saskubinajuschi. Ja tas notiktu, tad winam it weegli waretu isnahkt sadurschanahs ar Angliju, kura, kà sinams, jau ar labahm sekmehm sahkuſi Sudanu eekarot. Schimbrihscham Angli, Dongolu eemantojuschi, gan sawà kara gaitâ apstahjuschees, bet naw domajams, ka wini ar tik ween apmeerinasees. Ne masumu wini jutisees uſ tahlaku rihkoschanos paskubinati zaur tam, ka pehz jaunakajahm sinahm Sesilam Rodesam isdewees pahrwaret un apmeerinat dumpigos Matabelus Afrikas deenwidôs.

Slikti klahjahs nabaga **Spahneeschem.** Kuhbas salà generalim Weileram nebuht neweizahs pret dumpineekeem. Wisam Spahneeschu kara spehkam par kaunu israhdijees, ka bijuschais generalstaba preekschneeks Ochando bijis nodewejs, kas par naudu peesuhtijis dumpineeku wadonim Maseo wisas waijadsigahs sinas. Tikpat behdigs Spahneeschu stahwoklis uſ Filipinu salahm. Tur dumpineeki Spahneeschus tihri mahzot nost. Drihsumà suhtischot turp jaunu kara spehku, 3000 wihrus, un tagadejà Spahneeschu wadona Blanko weetà zelschot zitu.

No eekschsemehm.

Wisaugstakà pateiziba zaur Widsemes gubernatora kunga kanzeleju issazita komponistam Adamam Ores kungam par wina komponeto un Keisara Majestetehm dahwinato „Kroneschanas marschu". (Rig. Rundsch.)

Jauna nauda. Nahkoschâ gadâ kalschot par 100 milj. rbł. selta naudas, par 25 milj. rbł. pilnwehrtigas sudraba naudas un par 1 milj. rbł. sihkakas sudrabnaudas.

No Scheimes. Lauku darbi jau tuwojahs beigahm un lihdſ ar to strahdneeku algas teek pasemінatas. Kà sinams, linu pluhkschanas laiks bij zitkahrt rokpełneem un winu seewahm tas leelakais pełnas laiks; bet schogad schis laiks maſ ko isschkihrahs no ziteem darbu laikeem. Eemeslis tas, ka lini pa leelakai dakai wahji auguschi un ka ari paschu pluhzeju netruhka. Tadehł linu pluhzejeem bij japluhz lehtaki, nekà lihdſ schim bija parasts. Tomehr daschi schejeenes semneeki linu pluhzejus, kas par naudu strahdà, wehl arweenu nemitahs krahpt, teem nomesdami linu gabalus leelakus, nekà teem pehz salihguma jabuht. Schè japeemin, ka linu pluhzeji un pluhzejas, retus isnemot, neka neprot no mehrischanas, bet palaischahs uſ linu ihpaschneeka taisno prahtu. Tikai wehlaku, dabujuschi no ziteem sinat, zik winu pluhzamais gabals bijis ihsteni leels, wini atjehdsahs un linu ihpaschneekam ne-ustizahs wairs. Tahdeem wiltigeem mehrotajeem gan buhtu jakaunahs! Turpretim pluhzejeem buhtu nepeezeeschami waijadsigs peesawinatees mehrischanas mahksłu, tad teem pehzak nebuhtu jaschehlojahs par notikuscho netaisnibu. — 1. Oktoberî daschi schejeenes Schihdi aiszełoja uſ Afriku. A. M.

Widseme.

No Rihgas. Tà ka lauzineeku eenahkschana Rihgà wehl aisweenam turpinahs, lai gan tee paschi, kuri tè jau agrak eenahkuschi, nesin, kur atrast darbu un maisi — tad eeskatu par waijadsigu, schajà leetà wehl kahdus wahrdus runat. Pehdejà laikà sewischki dauds tov gudrots un spreests par zehloneem, kas lauzineekus-gahjejus pamudina, sawai lihdſschinejai dsihwei greest muguru un apmestees uſ dsihwi Rihgà. Weeni issakahs schà, otri atkal zitadi, pee kam spreedumi un prahtojumi daschreiſ isnahk wisai smeekligi. Bet leeta pate ir tik nopeetna, ka par to newar wis smeetees. Tà kahda schejeenes lapa ihsi un ahtri saweem lasitajeem pretim issakahs, ka lauzineeku gahjeju tagadejee dsihwes apstahkli esot tahdi, kas tos speeschot dotees uſ Rihgu! Paklausisimees, kas schai „speeschanai" esot par eemeslu. Daschi lauzineeku saimneeki esot palikuschi nspuhtigi: tee gribot, lai kalps, ar winu sarunajotees, nonemot zepuri; gahjejs dabunot tikai sliktu ehdeenu ehst; saimneeks tam kahrtigi ne-ismaksajot algu u. t. t. Tas nu gan pa dakai taisniba — bet waj tad kahdreiſ ir bijis zitadi?! Waj daschi saimneeki ari senak, kad lauzineeki-gahjeji wehl tà nepluhda uſ Rihgu, kà tagad — to paschu nedarija? Waj tad daschu saimneeku labad gahjejeem ja-atstahj saws lihdſschinejs darba lauks, sawa dsimtene un jadodahs sweschumâ? Ja gahjejs ar „łauno" saimneeku newar satikt, kas to kawè eet pee zita — labaka? Tàpat kà ir slikti saimneeki, ir ari slikti kalpi, kas newar ne ar weenu saimneeku satikt. Ir jau katrai kahrtai un kauschu schkirai sawas nesahles. Saimneekus ween apwainot — ir netaisniba. Tàpat kà kalpi par saimneekeem, tàpat ari saimneeki par kalpu nspuhtibu, nepaklausibu, ne-ustizibu un ziteem netikumeem suhdsahs — un ne bes eemesla. Kà kalps newar istikt bes saimneeka, tà saimneeks newar istikt bes kalpa; lai roka roku masgà, tad abas buhs baltas. Lai ir kalpi labi, tad ari saimneeks buhs labs. Prahtigs kalps nekad tamdehł nedosees uſ pilsehtu, kad tam ari buhtu eegadijees pee „slikta" saimneeka salihgt; winsch to gadu pahrzeetihs un lihgs atkal pee labaka saimneeka. Bet eemesls, aiſ kura gahjeji no laukeem sapluhst pilsehtà, ir meklejams kautkur zitur. Un schis eemesls ir kahre pehz weeglakahm deenahm un leelakas algas. Tas ir tas magnets, kas muhsu lauzineekus-gahjejus welk uſ pilsehtu — uſ Rihgu. Pilsehtà naw ja-eet rijà kult; naw tik agri no rihta un wakarà wehlu jabuht pee darba; swehtdeenâs winsch ir pats sows kungs. Un kur tad wehl leelà alga: zauru gadu 50—60 kap. par deenu! Waj tas naw preeksch lauzineeka-gahjeja maldugunina? Pilsehtas dsihwes apstahkłus un prasibas nepasihdams, tas drahsch projam uſ Rihgu. Bet tur aisgahjis, tas redſ, ka łoti wihlees; daudsreiſ nedełahm un mehneescheem nekur newar darbu dabut, kaut tas gribetu ari par wehderu ween strahdat. Kur nu ir zeretahs weeglahs deenas un leelà pelna, kas daudsu muhsu lauzineeku galwâs spokojahs? Tamdehł katru lauzineeku luhgtin luhdsu un brihdinat brihdinu, neteektees pehz Rihgas weeglajahm deenahm un labahs pelnas; tahs pateesibà Rihgà nemaſ naw — wismaſ preeksch weenkahrschu darbu strahdneeka. Lauku dsihwe ir apskauschama samehrà ar Rihgas dsihwi. Tizat man!

MK.

Selta klubs Rihgà. Zeen. lasitaji jau senak buhs dsirdejuschi par „selta kluba" darboschanos un sinahs, ka tà teek nosaukta blehschu sabeedriba, kuras noluhks ir krahpschanas zełà pahrdot lehttizigeem łautineem newehrtigas metala skaidas par tihru, ne-isstrahdatu seltu, ko pahrdeweji sakahs deesin kahdà slepenà zełà dabujuschi no Kreewijas kalnurakturwehm. Nule Rihgà isteesata leela prahwa pret „selta klubu". Trihs no apsuhdsetajeem, Kurtzs, Schneiders un Garklaws, jau preeksch kahdeem gadeem dehł sawa wiltigà selta weikala no teesas soditi un israiditi uſ dsihwi Olonezas gubernà. Tatschu isgahjuschà gada otrà pusê wini slepen atkal eeraduschees Rihgà un drihſ ussahkuschi to paschu wezo tumsas darbu. Wehl daschus beedrus sadabujuschi, wini sahkuschi rihkotees ihsti leelisti. Eerihkojuschi pilnigu kantori, noteikuschi katram sawu amatu, weduschi łahrtigi grahmatas u. t. t. Zik plaschi tumschais selta weikals rihkojees, redsams no tam ween, ka 2½ mehneschu laikà issuhtitas 742 wehstules ahrsemju „kundehm" uſ wisahm Eiropas walstim un pat uſ Afriku. „Selta klubà" „sekreteera" weetu ispildijis kahds atlaists kanzlejas eerehdnis, Lamins wahrdà. Tas kahdu deen' sastrihdejees ar weikala wadoneem un tizis padsihts. Par to atreebdamees, Lamins aisgahjis pee slepenpolizejas preekschneeka un tam isstahstijis wisus selta weikala noslehpumus. 4. Oktoberî Rihgas apgabala teesas I. kriminaluodakà augschà minetos 3 blehschus un wehl 4 winu beedrus nosodija. Wisi wini saudè sawas sewischkas łahrtas teesibas un preekschrozibas un top nodoti gan uſ ilgaku, gan uſ ihsaku laiku arestantu nodakà pee pahrmahzischanas spaidu darbeem. Zaur Keisara Majestetes Schehlastibas Manifestu sods tika par weenu treschdaku pamasinats. —lb—

No Zeswaines. Schogad wasaraju salmu dascham saimneekam labi ja puse, salihdsinot ar pehrnajo raschu, kamdehł lopi teek rudenî leelà mehrà pahrdoti. Un tomehr leellopi muhsu leelajà Mikeła tirgû tika łoti labi samaksati. Zenas labà augstumà ustureja daschi apkahrtejee leelgruntneeki, kuri schogad kreetni ween pawairo waj ari pusmuischâs no jauna eerihko lopkopibu, kadehł jau preeksch tirgus uspirzeji brauza pa apkahrtni. Schahda zenschanahs wairak wehribas peegreest lopkopibai ir redsama wispahr Widsemê, par ko wareja schinî tirgû sewischki pahrleezinatees, skatotees uſ lopu partijahm, kuras bij sapirktas preeksch daschahm tahlakahm muischahm kà: Drustu, Beławas, Jaun-Pakuła un zitahm. Leelgruntneeki peeprasija teles, prahwa auguma un gotenes lihdſ trescham „peenam", par tahm samaksadami ar 30—40 rubłeem. A.

No Dselsawas. Lauku darbi ap Mikeli jau tikpat kà padariti. Tamdehł ari daschs labs saimneeks meklè eemeslu, kà waretu kahdu uſ gada saderetu decnestneeku atwakinat, kas sinams naw teizami, jo tahdôs atgadijumôs ne-isteek bes teesaschanahs un gahjejam zełahs saudejumi un winsch nahk sliktôs apstahkłôs. — Dselsaweeschi gan ir kreetni semeskopeji un pateizotees weetejà dsimtkunga puhlineem, apgahdati ar daschadeem semkopibas rihkeem labaki nekà nahburgu pagasti. Eewehrojamakais semkopibas sars ir lopkopiba. — Pagastà atrodahs ari ap 100 bischu saimju, pa leelakai dakai wezôs klutschôs. No labakahm bischu saimehm schogad tika dabuts weens pods medus. Ka wezu wezà bischkopibas wihse naw peeteekoscha tagadejeem apstahkleem, redsams no tam, ka dascham bischkopim nonihkst saime pehz saimes. Daudſ jautajumi paleek sweschi ari teem, kas lasa bischkopibas grahmatas un laikrakstus. Gan nu laikrakstôs un grahmatâs weens otrs darbs teek sihki pahrrunats, bet wehl atleek daudſ, ko prasit un prahtot. Daschs nu gan sazihs, ka par to war jautat redakzijai, kas arodu peekopj, waj ari apmeklet bischkopibas kursus. Bet tas nu naw wiseem eespehjams, nedſ ari katrreiſ laikà sasneedsams, tamdehł buhtu labi, ja tee sinotaji, kuri par bischkopibas kurseem un bischkopibas beedribu sapulzehm sino, neminetu tikai preekschà nemtos preekschmetus ween, bet ari atstahstitu issazitahs swarigakahs domas. Ar tahdeem sinojumeem bischkopiba tiks weizinata ari tur, kur naw bischkopibas beedribu. K.

Redakzijas peesihme: Laikraksteem daudſkahrt nebuhs eespehjams pasneegt plaschus sinojumus par beedribu sapulzehm un bischkopibas kurseem. Turklaht ihsumà atstahstitas daschas mahzibas lasitajeem paliktu nesaprotamas.

Jaun-Laizenê (Walkas aprinki), kà „Neue Dörpt Ztg" sino, semneeku starpà nodibinajees schacha klubs, kuram esot kahdi 20 lozekli, pa leelakai dakai saimneeki waj saimneeku dehli, kà ari pagasta wezakais un ziti. Wini omuligi sapulzejotees pee weena waj otra lozekła un zentigi spehlejot schachu. Wini schagada sahkumà isrihkojuschi ari schacha turniru, kurà pagasta wezakais palizis pirmais un kahds 22 gadus wezs saimneeka dehls otrais uswaretajs.

Kurseme.

* **Sirgu sahdsibu Kursemê** Nowembera mehnesi 1895. g. bij, kà „Kurs. Gub. Aw." raksta, 22, pee kam 32 sirgi nosagti.

No Rundales. Rudens peenahzis, lauki jaw nokopti; daudſ ari jaw apkuhluschees un sanehmuschi sawu wasaras puhlinu augłus. Deemschehl jasaka, ka schis gads naw no bagatajeem. Seemas sehja gan isdewa puslihdſ labu raschu, apmehram 10 graudu, bet wasareja knapi 8, — pee tam wainigs leelais sausums, kursch pastahweja wisu pawasari. Lini schogad łoti wahji auguschi, aiſ leelà sausuma tee nedabuja reisà usdihgt, un palika ihsini; daudseem bija jasehj pat otru reisi, tamdehł ari sehklas isdewa gluschi wahju raschu. Weenigi seena un aibolina schogad wairak nekà jebkad, daudſ eewahluschi pa 70—100 wesumu. — Muhsu pagasts ir weens no leelakajeem wisà Kursemê, jo pastahw no 143 mahjahm. Rundalneeki eegulduschi wisà apkahrtnê labu slawu kà rosigi landis, un ne bes

eemesla. Mums ir prahws skolas nams, kurâ strahdâ 2 skolotaji un teek apmeklets no wairak nekâ simts skolneekeem. Ir pascheem sawa krahjnu aisdewu kase un pahrtikas beedriba, kurai ir prahws weikals, ko jaw no tam war spreest, ka pagahjuschâ gadâ ir pahrdots pretschu par wairak nekâ 20,000 rubkeem. Weikala ruhmes schogad paplaschinaja zaur to, ka peebuhweja kahdu gabalu klaht, jo wezahs israhdijahs par nepeeteekoschahm. Bes tam mums ir dseedaschanas beedriba, kura pa reisehm israhko teatrus, konzertus u. t. t. Blakus dseedaschanas beedribai jaw diwus gadus pastahw biblioteka ar wairak nekâ 400 sehjumeem un lasams galds, uz kura atrodahs 4 laikraksti. Schowasar uszehla skolas nama tuwumâ jo staltu nespehjneeku patwersmi, kura ismaksaja pahri par 17,000 rbl. Kahds apteekars is Bauskas grib schè eerihkot apteeku, bet wehl ne-esot dabujis waijadsigo atlauju. Waijadsiba pehz apteekas mums koti leela, jo tuwakâ apteeka ir wairak nekâ 10 werstes tahlu. — Japreezajahs, ka pagasta walde peegreesusi wehribu no Schkihba kroga uz Bausku ejoscham zelam, kursch tagad brangi nobruguets un peeskaitits otras schkiras leelzeleem; tikai brihnums, ka wehl newar un newar sahkt taisit tiltu pahr Ihslizes upi, kaut gan materials schim tiltam tika sawests jaw pagahjuschâ seemâ. Schi tilta truhkums sahpigi sajuhtams leelakai dalai muhsu pagasta eebsihwotajeem un daudz ahrpagastneekeem, kuri scho zeku isleeto, uz muhsu pagasta teesu braukdami, jo pahrbraukschana bes tilta ir koti grûta un rudenôs un pawasarôs pilnigi ne-eespehjama, tâ ka tè notikuschi jaw wairak nelaimes gadijumi. nis.

No Mehrsraga, Talsu apr. Mehrsraga zeems atrodahs Engures esera istekas jeb kanaka seemeka pusê gar juhrmalu. Zeems ir prahws un stipri apdsihwots. Eedsihwotaju leelakais pelnas awots ir sweja un kugneeziba. Swejojam gan uz juhras, gan ari Engures eserâ; escra isteka keram sewischki daudz suschu. Pawasarôs isteka ir pilna ar wentereem kâ peesehta. Mahjas Mehrsragâ naw leelas, lauku masums; labiba pahrtikai japehrk wehl no lauzineekeem. Ehkas pa dalai wezas un noplihsuschas, bet eeraugam ari weetahm it glihtas dsihwojamahs ehkas. Sewischki pehdejôs gadôs raduschees daschi it jauki uamini. Isglihtibas sinâ esam ziteem apgabaleem deesgan tahlu pakal palikuschi. Tumsibai un mahntizibai scheit wehl ir seedu-laiki, puhschkotaji un „brauzitaji" ir wehl muhsu labdari. Slimibas gadijumôs pirms pee tahdeem ween steidsamees un seedojam sawas artawas, zeribâ, ka wini spehs lihdset. Ari mums jaw sen buhtu laiks slimibâ greestees tikai pee mahzita ahrsta. Laikrakstus un derigas grahmatas wisai maz eewehrojam. Krodsinsch ir mums mihka un eerasta weeta. Tas atronahs brangâ pawehni, starp diwahm senakahm juhras-kahpam basnizas un kapsehtas tuwumâ. Teiz ko gribi, krogus mums mihksch un kaut ari wisahm semajahm meeschu-zenahm par spihti krogeris par pudeli alus pagehr 10 kap., mehs to tomehr spehjam maksat un ar preeku to ari daram, jo ne-esam tik negauschi kâ zitur, kur dser un isprasa waj dutscheem. Ja mehs eemetam kreetnu „kotschinu" un pudeli alus, tad jaw esam pilnâ „sehgelê" un neweens muhs tad wairs nespehj aisrunat, jo esam uz to lepni, ka duhschu ustaisijuschi. Bet ari sparibas tahdâ reisê netruhkst — lai nahk pretim tad, kursch tik grib — zeka greeschana naw un ja kas neklausa, to pahrmahzam ar muti waj rokahm. Schee skati redsami katru sestdeenas un swehtdeenas wakaru. Bet kâ nu ir ar basnizahm un skolahm, waj tahs nestrahdâ pretim schahdai tumsibai un negahdâ laudim gaismu? Strahdâ gan it sparigi, bet waj ta weegla leeta! Nesahles, kuras gadeem dsiras saknes laiduschas, naw weegli isnihzinat. Ir mums pascheem glihta basnizina ar brangahm ehrgelehm. Katru mehnesi reis notura scheit deewkalposchanu Engures mahzitajs zeen. Reinharda k. Kâ ihsts tehws winsch katrreis muhs mihki pamahza un muhs luhgschus luhdz un skubina, lai atmetam wisas laumas eeraschas; wina wahrdi muhs reisehm aisgrahbj pat lihdz asarahm. Bet ne wisi tos dsird un leekahs dsirdam. Ir mums tahdi jauneeschi, kuri deewnamâ par gadu tik warbuht reisi aiseet. Ar noschehloschanu jateiz, ka basnizâ arween redsam wairak wezus nekâ jaunus laudis. Kâ lai to isskaidrojam? Un waj ta ir laba sihme, ka tiklab uz basnizu ejot, kâ ari no tahs atpakal nahkot, arween eegreeschamees sawâ krodsinâ. Tur isgaist wisas dahrgahs mahzibas, ko basnizâ no swehteem raksteem sanchmuschi. Buhtu jaw pahrleeku deesgan, ja swehtdeenas walarâ no-ejam uz krogu, kadehl muhsu pirmais darbs: tiklihdz nahkam no basnizas, tuhlit dotees krogû, tâ wihreeschi kâ ari seeweeschi un behrni. Zaur to ari sawôs behrnôs ee-audsejam weenaldsibu pret basnizu un patikschanu pee neglihtahm krogus telpahm. Mums ir diwas skolas Mehrsragâ: weena luteranu un otra pareistizigo. Tahs abjas jauno pa-audzi mahza uz wisadeem tikumeem. Tomehr to, ko skola eedwesch, to wezaki un peeauguschi ar sawu slikto preekschsihmi no-ahrda lihdz pamatam un tâ gaismai ir grûti scheit pahrwaret to tumsibu, kurâ wehl deemschehl mihtam. Schahds ne wisai patikkams tehlojums man bij ja-usihmè par Mehrsragu. Mana sirsnigakâ wehleschanahs buhtu, kaut mehs wairak pceneemtu to, ko basniza un skolas mums sneedz, tad ari rastos starp mums wairak gaismas, kuras mums truhkst, tad ari atmestu kaitigos krogu preekus un atrastu patikkamu un derigu laika kawekli derigâs grahmatâs un laikrakstôs, kurus waretu pa wakas brihscheem palasitees un mums nebuhtu uz krogu jaskreen jaunas sinas dabut, kur tik kaitejam sawai weselibai un istehrejam sawu gruhti pelnito naudinu. Zerešim uz preekschu dsirdet preezigakas sinas no muhsu zeema! Labwehlis.

No Schwitenes. Kahdas nedekas atpakal schejeenes Meschawilku mahjâs newikot tizis saschauts to paschu mahju wihrs. Mineto mahju nahkoschais saimneeks, ar bisi staigajot, nonahzis pee plahwejeem. Weens no teem, A. saukts, to usjokojis un schis, kâ dsirdams, pa jokeem ar pazeltu bisi A. draudejis. Tè norihbejis schahweens un A., no ta trahpits, pakritis gar semi. Saschautais un ari schahwejs, abi nowesti uz Bausku, kur saschautais pehz kahda laika nomiris. A. M.

No Salonajas (Ilukstes apr.). Nesinu, waj wehl kur zitur buhs jaunâ „selta seme" Sibirija tik koti zildinata, kâ muhsu widuzî. No pehrnaja rudens tè sahka wisi taisit zeka somas uz mineto Leijputriju. Zits atstahjahs no wisai peeteekoschas weetas un sahka pahrdot mantibu, kaut ari pehz zeen. gubernatora kga nolehmuma tika uz to stingrako aisleegts to darit. Pawasari pagasta waldei bij daudz jazihnahs pret aisgahjeju bareem, kas pagasta namâ eeradahs bareem, pehz pasehm luhgdami. Daudzi zereja, ka wini tikschot turpu par welti nowesti. Ziti bij ari tik laimigi, ka aisschmauzahs projam, bet pa leelakai dalai tee eeronahs atkal atpakal, kâ pawasari gahju putni, un tagad sauktos par wisai laimigeem, ja waretu sawas agrakahs weetinas eenemt. — Schè Latweeschi ir eegahjeji wisi, kuri preeksch kahdeem 30 gadeem tè ir atnahkuschi pa leelakai dalai kâ kalpi, bet wehlak tikuschi par mahju ihpaschneekeem un tagad dsihwo it labôs apstahkklôs. Tik gara attihstibas sinâ tè wisai patumschi; wiss eet pa wezam. Jaunekki nereti bauda tikai eeswehtischanas nedeku mahzibas. Tadehl ari schè mahntiziba un ziti neeki seedôs. Ihpaschi naudas razeju tè daudz; tee brauz papreeksch pee sihlneekeem, issinat, kurâ weetâ nauda atrodahs. Slimibas ari muhs schogad apmeklè un prasa daschreis leelus upurus. Wiswairak slimo ar asins sehrgu. Kr.

No Dsirahm. Dsiru nowads, kas atrodahs Embutes draudzê uz paschahm Leischu jeb Kaunas gubernas robeschahm un pahri gadus atpakal tika peeweenots pee Nigrandas, peeskaitams pee wismasakajeem nowadeem Kursemê: winsch sastahw tikai no 2 muischahm (paschas „leelahs" jeb Dsiru muischas un weenas malas jeb lopu muischeles) un 19 sehtahm jeb mahjahm, no kurahm 15 ir saimneeku, 4 kalpu sehtas, muischai peederigas. Saimneeki wisi jau wairak nekâ desmit gadu atpakal sawas mahjas eepirkuschi uz dsimtu. Pirkschanas zenas schè naw augstas, jo seme zaurzaurim nemot ir deesgan slikta un ne-augliga. Tomehr gahdigam saimneekam dsihwot gan eespehjams, jo schejeenes saimneeki neween semi eepirkuschi wisai mehrenâ, peenahzigâ kahrtâ, bet ari gahjeju algas schai apgabalâ, un sewischki Dsiru nowadâ, ihsti semas. Schè war dabut labu labo puisi par 60—70 rubku, ja dod pahri kahrtas drehbju, tad naudas isnahk apmehram uz pusi masak; laba kalpone schè teek no-algota ar 30—35 rubkeem; ja tai mitina ari aitu un dod nedaudz mahrzinu linu, waj ari daschus gabalus drehbju un weenu otru pahri pastalu, tad meita skaidras naudas dabun tikai 15—18 rubku, ja daudz — 20. Bez tam no Kaunas gubernas war katrâ laikâ dabut Leischus par strahdneekeem; tee strahdâ wehl lehtaki un ir meerâ ar wisweenkahrschako ehdeenu. Neluhkojotees tomehr uz schahdeem labwehligeem laukšaimneezibas apstahkkeem, Dsireneeki ir turibas sinâ koti panihkuschi un daschs labs put no mahjahm ahrâ, kamehr ziti atkal sitahs, kâ pliki pa nahtrehm. Ari isglihtibas sinâ Dsireneeki eenem wisai semu stahwokli, tik semu, kâ gan reti kahds nowads Kursemê: Dsirâs nahk tikai diwi eksemplari laikrakstu — pagasta skolotajam „Tehwija" un muischas sulainim „Latweeschu Awises". **Tâ tad wesels nowads** (wisas 19 sehtas, weena muischa un daschi namneeki jeb sihkgruntneeki) **isteek bez neweena laikraksta!!** Waj tas gan wehl kur dsirdets? Netizu wis. Turpretim kas sihmejahs uz dserschanu jeb schuhpibu, tad jaleezina, ka Dsireneeki pahrspehj schai sinâ wisus apkahrtejos nowadus. Paschu „tehwu semes" robeschâs gan, paldeews Deewam, neweena kroga naw, bet neweens godigs Dsireneeks naw kuhtrs: winsch allasch un labpraht usmeklè pahrnowadus, kâ Meldsiru, Nigrandas un Bahtas krogus, bet par wisahm leetahm desmit werstis attahlo Leischu Schihdu meestinu Pikekus, kur katrâ celâ pa diwahm dsehreenu pahrdotawahm, un — selta laimin, kur tu gadijusees? — alus maksâ tik 5 kapeikas pudele un mehrinsch rahzenu „nahlika" tikai 9 kapeikas! Dser nu tawu dserschanu! Tè ari Dsireneeki ir tee leelakee un labakee Schihdinu draugi un winu nomas naudas maksataji; schè wini „dsihwo" nobriduschees un nomirkuschi pa neglihtajeem un netihrajeem meestina dobumeem. Schè Dsireneeks juhtahs meerigs, omuligs un laimigs.

No basnizahm Dsiru nowadam wistuwaki ir Nigrandas basniza, kur kâ jau katrâ nowada basnizâ, skolotajs jeb kesteris notura deewakalposchanu. Embutes draudzes mahzitajs tur sludina Deewa wahrdus tik septinas reisas gadâ. Bet ari pate Embutes kirspehles jeb draudzes basniza, kur mahzitajs gandrihz ik swehtdeenas, naw Dsireneekeem nebuht tahlu: klahtakajeem ap 6, tahlakajeem ap 12, 15 werstis. Tomehr schee sawadee kautini maz ween mehdz basnizu apmeklet; jo kamehr zitôs apkahrtejôs nowadôs jauni un wezi swehtrihteem, glihti gehrbuschees, steidsahs uz basnizu un pehz pabeigteem Deewa wahrdeem pawada swehtdeenas pawakares mahjâs, laikrakstus waj grahmatas lasidami, tamehr Dsireneeki — tehwa-dehli swehtdeenahm pehz brokasta sajoschahs ar pineklu waj pawadu un tad eet „klajumâ": blandahs pa kruhmeem un brikstalahm, gluhnedami, waj newaretu tik noschaut kahdu sakeli, waj ari noguhstit kautkahdu kustoni, kuru tad waretu steept uz Pikekeem un tâ swehtdeenas pawakari pawadit „omuligi" — jautri un jauki.

Wehl waretu pastahstit tihri nedsirdetas un netizamas leetas par schejeenes skolotaja algoschanu un zitahm skolas buhschanahm; bet to darischu kahdu zitu reisu. Schoreis lai peeteek; mans sinojums jau tâ isnahza garaks, nekâ biju domajis.

Eserneeks.

No Leepajas. Tè schinîs deenâs no kahda meera teesnescha isspreesta sawâ sinâ wisai eewehrojama prahwa. Nama ihpaschneeze B., kuras namâ mahjo maisneeks (bekeris), tam usaka waijadsigâ, pareisâ laikâ dsihwokli; tomehr schis, ihres laikam beidsotees, nemaz wehl netaisahs uz ahrâ eeschanu. Nama saimneeze nu dod tam wehl daschas deenas laika, zeeti peesazidama, ka tad winam dsihwoklis wisadâ sinâ ja-atstahj, jo tad nahkschot jaunais eemihtneeks eekschâ. Bet ir otrajam terminam peenahkot, maisneeks nebuht wehl nerihkojahs uz aiseeschanu. Turpretim sadusmotâ saimneeze wehl redz, ka tas, peejahwis un peemihzijis pilnas abras ar eejawu, taisahs wehl kurt patlaban maises zepamahs krahsnis. To pahrkaitinatâ nama ihpaschneeze newar wairs zeest; wina appuhsch maisneekam aisdedsinato sehwelkozinu, ar kuru tas patlaban grib aiskurinat krahsnis. Bet nu maisneeks ir leels: winsch eesuhdz nama saimneezi pee meera teesnescha dehl patwarigas rihkoschanahs, prasidams pee tam 235 rbl. leelu skahdes atlihdsinajumu. Meera teesnesis gan tahdu summu atrod par leelu; apstahkkus apswehris un wisus rehkinumus salihdsinajis, teesnesis nospreesch: peedsiht no apsuhdzetahs 65 rubukus, kâ saudejuma atlihdsinajumu, suhdzetajam par labu; bez tam apsuhdzetai jaeet septinas deenas arestâ dehl patwarigas rihkoschanahs ar saweem eemihtneekeem. Schis notikums lai der katram nama saimneekam par eewehroschanu, ka ar saweem eemihtneekeem newar paschi bez teesas neka darit. S.

No Jelgawas.

Deewakalposchanas Sw. Annas basnizâ no 16. lihdz 23. Oktoberim. Zetortdeen, 17. Oktoberi deewkalp. pulkst. 10. no rihta; spred. mahz. Conradi. — Sestdeen, 19. Oktoberi, kâ tizibas atj. swehtkôs deewkalp. pulkst. 10. no rihta; spred. mahz. Heintzs. — Swehtdeen, 20. Oktoberi: 1) Lauku draudzê deewkalp. pulkst. 9. no rihta; spred. mahz. Heintzs. 2) Pilsehtas draudzê deewgald. pulkst. 7. no rihta; deewkalp. pulkst. 2 pehz pusdeenas; spred. mahz. Seilers. — Lauku draudzê uzsaukti: Janis Berlins ar Trihni Freiman; Martinsch Brinks ar Mariju Doroteju Lapinsky; mirušchi: Lawise Jehkabson, 6 st. w. — Pilsehtas draudzê usaukti: Prokopijs Tschudakows ar Karlini Zinowsky; Johans Ritens ar Ottiliju Desmitneek; Eduards Schilkas ar Lawisi Freiman; Frizis Spuhnis, al. Spunda ar Anlihsi Brihwman; Kristaps Prihwerts ar Aneti Amaliju Elmiru Linberg; mirušchi: Jahnis Pikers, 56 g. w.; Alfreds Dombrowsky, 8 g. 3 m. w.

Lopu mozischana. Kâ sinam, mums jaw ilgeem gadeem tè Jelgawâ pastahw lopu aissargaschanas beedriba, kuras usdewums ir gahdat, ka muhsu „Deewa semitè" lopi netiktu neschehligi moziti. Mahzitaja Schulza laikâ, kad tas tè Jelgawâ dsihwoja un bija minetai beedribai par preekschneeku, beedriba naigi ruhpejahs nowehrst lopu mozibas; tagad nu gan beedribas darbiba wehl kahdas reisas parahdahs, bet neba wairs tani usziblibâ, kâ tas senaki bija. Tamdehl buhtu gan jawehlahs, kaut beedriba sahktu atkal no jauna naigaki rihkotees, jo wehl ir daudz zilweku ar nezilwezigu prahtu, wehl noteek koti daudz, daudz lopu mozibas, gan schè, gan tè, bet wisuwairak allasch lopu tirgôs uz laukeem. Lai lasitajs to jo labaki waretu pahrredset, tad luhdzu nahkt man lihdz uz kaut kuru lopu tirgu. Tirgus patlaban sahzees. Jauks rihts. Laudis knad; ragu lopi mauj, aitas blauj. Ihstens tirgus. Meesneeki swihst dingedamees un lopus pirkdami. Nopirktee jehri un aitas teek no lauzineeku rakeem atdoti meesneekeem, kuri nu tos saseen tâ, ka wisas kahjas ir saraustas kopâ un tad kraukj tos zitu pee zita, kâ silkes muzâ — tatschu wehl ne tik labi, jo nedsihwahs silkes teek gulditas uz sahneem, kurpretim muhsu mahju lopinus, aitas, nosweesch augschpeddu, ar kahjahm gaisâ. Tâ nu tahm stundahm ilgi jagul, daschureis pat lihdz tirgus beigahm. Tad winas teek kâ malka ratôs sakautas un juhdzehm tahlu westas. Waram gan eedomatees, kahdas nabaga lopineem mokas un gruhtibas japahrzeesch, lihdz tee teek pee meera — teek nokauti. Daschi meesneeki nu gan, warbuht negribedami tâ aitas mozit, leek tahs kahjahm dsiht mahjâs; bet ari tur tahm ir sawas breesmas, jo pakalejahs teek no dsinejeem, meesneeku puikahm neschehligi pehrtas. Wai teem jehrineem, kas ejot peekuhst: tee teek pehrti un dausiti bez schehlastibas! — Kâ aitahm, tâpat eet ari ragu lopeem, kas milsu wirknês top pee kahrtim seeti un westi uz pilsehtahm. Ari schee lopi daudzreis teek ar pahtagahm pehrti lihdz asinim. Wehl sliktaki klahjahs wezajeem, klibajeem darba sirdsineem, teem ir wehl daudz gruhtaks liktenis nekâ ziteem lopeem. Kaut gan sirgs ir zilweka, ihpaschi semkopja leelakais palihgs wisadôs darbôs, tatschu kad winsch wezs un darbam nederigs, tad winsch teek puslihdz badâ nomehrdets un tad wests uz tirgu. Pats par sewi protams, ka wisi sirgu ihpaschneeki gan tâ nedara, ir ari laudis, kas ruhpejahs par saweem lopineem; bet ir ari tahdi, kas sawus sirgus lihdz pehdigajam nodzen un tad lopina ahdu wed tirgû pahrdot, kur nu sirgu kaweji tos atpehrk par 2, 3, 4 waj wisu augsti 5—6 rubli gabalâ, kâ nu kuru reis to pirzeju. Tè wehl japeesihme, ka ihpaschi Leischmales tirgôs ahdas sirgi wisuwairak useetami. Sirgu kaweji schos bessspehzigos sirdsinus nu sapehrk bareem, sasteen zitu zitam astês un dsen mahjâs, tas ir uz Jelgawu, jo Jelgawâ un Jelgawas apkahrtnê dsihwo wairak sirgu kaweji, kuri ar scho amatu brangi pelnahs, tâ ka daschs jaw ir par bagatu wihru tizis. Zelâ nowahrdsinateem sirdsineem ja-iszeesch leelas gruhtibas, jo dascham tikai wehl knapi ir dsihwiba kaulôs. Gadahs ari, ka daudz lopini kriht un nespehj zeltees; tad nu wedeji glabbj, kas spehjams, pahrgreesch sirgam rihkli un aschi steidsahs wilkt ahdu nost, jo uz zeka newar wis ilgam gaidit, kas par to, ka lops wehl naw pawisam nobeidsees. Tâ atmakšâ zilweki saweem labakajeem darba palihgeem winu wezuma galâ! Ak zilweks, esi jel zilweks! „Taisnais gahdâ par sawa lopa dsihwibu." Kâ aitas, ragu lopi un sirgi zeesch lauku tirgôs, tâpat ari ne-eet daudz labaki zuhkahm un mahju putneem, kâ sosim, pihlehm, tihtareem. Pilsehtâs uz scho lopu nelaimigo stahwokli luhko daschureis lopu aissargaschanas beedribas beedri un draugi, gan ari weetejas polizejas, bet kas tad lauku tirgôs to darihs? Katris tur dara ar saweem nopirkteem jeb uz tirgu atwesteem lopineem, kâ winam pascham patihk. Tapehz buhtu gan jawehlahs, kaut muhsu lopu aissargaschanas beedriba sahktu ari uz scheem lauku tirgeem greest sawu eewehribu un gahdatu, ka tur lopineem lai netiktu pahri darits. Turklaht jawehlahs, kaut ari ikweens par sewi uz tam luhkotos, ka lopeem lai nezeltos weltigas sahpes un zeeschanas. Kaut jel mani wahrdi nebuhtu welti runati! Sehrons.

Lauschu kehka pahrwalde dara schejeenes eemihtneekeem wispahrigi sinamu, ka wina minetâ eestahdê eerihkojuse sewischku marku pahrdoschanu, kuras war dot naudas weetâ dahwanu luhdzejeem ubageem, kuri tad pret markahm eestahdê dabon tehju, waj porziju siltas supas. Tâ ka wisai sinams, ka naudas dahwanas daudz nabagus pawed uz nezeleem un tee salasitahs kapeikas pa leelakai dalai atkal patehrê schejeenes schenkôs, tad publika schahdu eerihkojumu gan ar preeku apsweiks. Markas preeksch supas pa 5 kap., preeksch kruhsas tehjas un gabala maises pa 1 kap. gabalâ ir katrâ laikâ dabonamas pee eestahdes kases Katoku celâ № 48. Kehkis ir atwehrts no pulksten 8 no rihta lihdz 8 wakarâ. —r—

„Tetscha peemineklis" aiz Dobeles wahrteem, Grihwas schofejas malâ, kursch bija puku wahses wihsê, no balta marmora taisits un kahdu gadu simteni stahwejis, tagad laika soba sagrausts un — apgahsees. Dsirdams, ka pehz tahda pat paranga, bet wehl jo staltaks, zehlaks teekot jauns peemineklis taisits, kuru atkal buhschot sagruwuschâ peemineklâ weetâ zelt. —l—

Sawada kibele notikuse treschdeen 9. Oktoberi no rihta Esara celâ Waldeku muischas peena pahrdewejai. Wina braukuse ar saweem augstajeem rateem, kas wiszaur pilditi ar peenu, kreimu un sweestu, pa mineto celu, kad nejauschi eerehjees kahds pretim skrejoschs suns, no kam sirgs sabaidijees un sahzis trakot, pee tam apgahsdams prahwos ratus uz sahneem. Wisa preze, kas atradusees ratôs, issweesta uz celu un sadausita drupu drupâs, to starpâ ari wairak pudeles ar swaigu peenu un kreimu. Ari pate peena wedeja, kas uz rateem sehdejuse, teem gahschotees esot eewainojusees. Skahdes esot notizis par pahri desmit rubkeem. Jozigi bijis redset, kâ azumirkli saraduschees prahws pulks sunu un kaku, kas mehginajuschi pa reusteli pluhstoscho balto schkidrumu drihsumâ uslaisit. —r—

Pee leela dahrsa, kas atradisees aiz Annas wahrteem, eepretim Gräbnera wafku drahnas fabrikai, schimbrihscham ar leelu steigschanos strahdâ wairak zilweku, semes un welenus rakdami un zelinus preeksch pastaigaschanahs taisidami. Turpat ari israktas kahdas tschetras wairak pehdu augstas plakanas semes kaudzes, kas tikschot aptaisitas ar sehtu un uz kurahm audsefchot dahrgas ahrsemju pukes. Dahrsa widû ir ari jau israkts smuks, eegarens dihkis, ar salu widû, kur, kâ dsirdams, tikschot audsetas daschadas siwis. Ar nahkoscho pawasaru jau eesahkschot kokus stahdit un mahksligas pukes audsinat. Minetahs fabrikas walde ari esot nopirkuse no pilsehtas prahwu semes gabalu fabrikas tuwumâ, ko pahrdeschot uz masakahm dalahm preeksch namu buhwes; tâ tad zerams, ka nahkoschôs 3—4 gadôs iszelsees starp Schagares un Jahnischkes schosejahm jauna pilsehtas daka. —r—

No lehgera nahkot, 29. diwisijas artilerija eenahza muhsu pilsehtâ otrdeen 8. Oktoberi un daschas deenas sirgu tirgus staltôs sawus „behros" atpuhtinajuschi, atkal dewahs uz saweem seemas mitekleem Wilnas gubernâ. —r—

Wisjaunakahs sinas.

Kreewu telegr.-agentura.

Pleskawâ, 14. Okt. Generalis Maklakows, 24. diwisijas komandeers, peepeschi nomiris.

Batumâ, 11. Oktoberi. 62 werstis no Batumas atstatu, starp Schachenas un Tschwanas sahdschahm 10. Oktoberi desmit wihru leels laupitaju pulzinsch sem bihstamâ laupitaja Oglija wadibas usbruka inscheneeram Passekam, kursch starp Batumu un Achalzichu pahrluhkoja dselszeka darbus. Passeka pawadoni mainija schahweenus ar laupitajeem, kuri aisbehga. Passekam roka tapa eewainota.

Schwerinâ, 24. (12.) Okt. Pilsbasnizâ 12. Oktoberi salaulaja Oldenburgas kronprinzi ar Meklenburgas-Schwerinas prinzesi Elisabeti. Kahsu gahjeenu atklahja keisars Wilhelms ar Leelfirsteeni Mariju Pawlownu.

Londonâ, 24. (12.) Okt. Awise „Times" norahda uz to, ka Italijâ kauschu prahti aisween wairak ustrauzotees, eewehrojot Italijas intereschu palaischanu Wahzijas labâ, un isskaidro, ka Italija, paleekot trejsabeedribâ, neka nemantojot.

Roanâ, 23. (11.) Oktoberi. Roanâ pee goda meelasta Waldeks-Rusò isskaidroja, ka Frantschu-Kreewu sabeedriba stahwot uz droschakeem pamateem nekâ jebkursch rakstits lihgums, jo eekam diplomati to nokahrtoja, to radija abas tautas.

Româ, 24. (12.) Okt. Neapoles printscha ziwil-lauliba ar prinzesi Heleni notika 12. Oktoberî kehnina pili. Pulksten 11 un 15 min. augstee kungi atstahja pili un brauza, no laudim jausmigi apsweizinati, uz Santa Marijas (Degli Angeli) basnizu. Pulksten 1 wini atstahja basnizu un atgreesahs uz pili, no laudim jo dsihwi apsweizinati.

Konstantinopolê, 24. (12.) Oktoberi. Sultans pawehlejis 25% no Turku walsts budscheta istruhkuma zaur to segt, ka wisâs eestahdês peekopj ahrkahrtigu taupibu. Runâ, ka buhschot eewest nodokli no 5—250 piasteru no katra eemihtneeka, weenalga, kahdas tas tautibas un tizibas, lai waretu sadabut 2½ milj. Turku mahrzinu. Naudu isleetoschot cerotschu pirkschanai, kurus isdalischot Muhameda tizigeem pawalstneekeem, lai tee waijadsibas brihdi waretu nahkt kara-spehkam palihgâ. Wehstneeki peeprasijuschi Turku waldibai sihkus isskaidrojumus par nodomato nodokli.

Kugneeziba.

Sinas par Latweeschu kugeem. Ottomar, kapt. Busch, 1. Okt. isgahjis no Leepajas uf Bonefu. Uranus, kapt. Lauters, 15. Jul. no Londonas isbraukdams, 7. Sept. nonahzis Bahijâ (Amerikâ), no kurcenes kugis dosees uf Jamaiku, eenemt krahsas kokus uf Franziju. Balzer, kapt. Mik. Grehwe, 1. Sept. Kronschtati atstahdams, 4. Okt. eegahjis Ipswichâ. Pee Middelgrunda uf sehkla bijuschais Zwei Carl tizis Kopenhagenâ apskatits no duhkura; kugis atrasts labâ stahwoklî un turpinahs zeku. Chatarina, kapt. Tschakste, 23. Sept. Rihgu atstahdams un uf Grimsby dodamees, 30. Sept. metis enkuru uf Elseneres reida; tapat Lucas, kapt. Krohns, uf Angliju eedams. Anna Ottilie, kapt. Salminsch, 27. Septembrî isgahjis no Delfzigles uf Rihgu. Andreas, kapt. Benkis, 27. Sept. posts no Leepajas uf Grantonu. Alida, kapt. Eichens, no Danijas braukdams, 30. Septembrî sasneedsis Helsingborgu. Ernst Alfred, kapt. Moritz, no Arkangelskas uf Cardiffu braukdams, 30. Sept. gahjis Brow Head garam. Anna Maria, kapt. Gertners, 29. Sept. atstahjis Grantonu, uf Karalautscheem dodamees. Anna Ottilie, kapt. Grinbergs, 5. Sept. isgahjis no Rihgas uf Methili (Angliją) un negaisa dehl 28. Sept. tas eesteidsees Ulvoesundâ, kâ patwerstmes ostâ. Manifest, kapt. Eichens, 27. Sept. pee Nordre Sandoe saduhrees ar kahdu Arendales sehgelneeku, pee kam abu kugu starpâ atrodoschâ laiwa sadragata, pehz kam abi kugi nodsihti uf malu, bet uhdenim zelotees tikuschi swabadi, kâ leekas, bes apskahdejumeem. No Kronschtates isgahjis 30. Sept. Jupiter, kapt. Grants, uf Grangemouthu. Nicolai, kapt. Dunkels, no Narwas eedams, 30. Sept. nonahzis Yarmouthâ. Banga, kapt. Snikkers, 29. Sept. isgahjis no Bayonnes uf Stettini. Marcus, kapt. P. Melbards, no Arkangelskas braukdams, 1. Oktobrî sasneedsis Londonu (Gravesend) un Columbus, kapt. Grihwans, 9. Sept. Arkangelsku atstahdams, 1. Okt. eegahjis Grangemouthâ. Janis, kapt. Osolinsch, 3. Sept. no Arkangelskas isbraukdams, 5. Okt. nonahzis Harburgâ. Gulbis, kapt. Welinsch, 3. Okt. isgahjis no Ahus uf Kamaru. Jasep, kapt. Kraukle, 2. Okt. atstahjis Liverpooli, uf Kopenhagenu dodamees. Irbija, kapt. Ottmans, 3. Okt. posees no Hardingenes uf Pernawu. Alma, kapt. Kalnbehrsinsch, 30. Aug. Arkangelsku atstahdams, 2. Okt. sasneedsis Gravesendi (pee Londonas). Broedis, kapt. Prinz, atstahjis Cardiffu 1. Okt., uf Demeraru (Amerikâ) dodamees. John Martin, kapt. Bergs, no Arkangelskas nahkdams, 3. Oktobrî sasneedsis Nieuwe Waterwegu. Alfred, kapt. M. Behrsinsch, zelâ no Kotkas uf Londonu, pretigu wehju un sabojatu uhdens pumpju dehl, 16. Sept. eegahjis Flekerojas patwerstmes ostâ. Andreas Weide, kapt. Krehmans, 23. Aug. Chatamu (Brasilijâ) atstahdams, 26. Sept. nonahzis Londonâ. No Rihgas isgahjuschi 4. Okt. George, kapt. A. Behrsinsch, uf Gloucestri, Marieanne, kapt. Schnore, uf Grangemouthu, John Ann, kapt. Lahns, uf Angliju. Ernst Alfred, kapt. Moritz, 2. Okt. sasneedsis Barry. Seedonis, kapt. Fr. Martinsons, 18. Sept. no Klaipehdas isbraukdams, 1. Okt. nonahzis Grantonâ. Johannes, kapt. Sirnis, 29. Sept. no Rihgas iseedams un uf Firth dodamees, 4. Okt. metis enkuru uf Elseneras reida. Bertha Alwine kapt. Kurgs, 4. Sept. no Arkangelskas iseedams, 2. Okt. nonahzis Grangemouthâ. Geschwister Damkaln, kapt. Gulbis, no Kronschtates eedams, 2. Okt. sasneedsis Ipswichu. Titana, kapt. Andrus, 19. Sept. Rihgu atstahdams, 7. Okt. eegahjis Bonefâ. Lilly, kapt. Losmans, no Arkangelskas braukdams, 7. Okt. nonahzis Berwickâ. Alexander, kapt. Lilienthal, 6. Aug. no Cardiffas iseedams, 6. Okt. nonahzis Maranhamâ. Alma, kapt. Kalnbehrsinsch, no 2. Okt. atrasdamees Londonâ, peenehmis lahdinu uf Rihgu. Molodez, kapt. Kongs, nolikts Teriberskâ pahrseemoschanâ; pawasari kugis eenems siwju lahdinu uf Pehterburgu. Mercator, kapt. Walters, eenem Leepajâ lahdinu uf Westyan. Andreas Weide, kapt. Krehmans, atrasdamees Londonâ, peenehmis daschadu mantu uf Kapstadi (Afrikâ), par 21. schil. tonnu. Heinrich Catharina, kapt. Mahlders, 2. Okt. isbrauzis no Newhavenas uf Cardiffu, eenemt lahdinu uf Trinidades salu (Wakar-Indijâ). Adelheid, kapt. Seetinsch, 30. Sept. no Kronschtates isbraukdams, 4. Okt. nonahzis Lübekâ. Mosus, kapt. Breinkopfs, no 3. Oktobera atrodas zelâ no Leepajas uf Oskarhamu. Rinuschen, kapt. Bagats, 27. Sept. Grantonu atstahdams, 8. Okt. eegahjis Kristianijâ. Austrums, kapt. P. Bauers, no Kalmara eedams, 9. Okt. sasneedsis Plymouthu. Lydia, kapt. Otmans, 8. Sept. no Rihgas isbraukdams, 3. Okt. eegahjis Schildfê. Jacob Maria, kapt. Erhards, no Cardiffas uf Tucacas braukdams, 2. Okt. gahjis Lewernockam garam. Catharina, kapt. Behrsinsch, no Narwas iseedams, 5. Okt. sasneedsis Ymuideni. Kolumbus, kapt. Jurgenbergs, 8. Okt. isgahjis no Rihgas uf Honfleuru.

Rihgas ostâ lihds 5. Oktoberim eenahkuschi 1521 kugi, starp teem 1229 twaikoni un 292 buru kugi, un isgahjuschi 1520 kugi. „B. W."

Tirgus sinas.

Rihgâ, 14. Oktoberî. Labibas tirgû pagahjuschahs nedelas beigâs zenas stipri pazehlahs, bet tad sahka atkal drusku krist, tadehl, ka ahrsemju tirgôs zenas krituschas. Kweeschi, Kreewu, uf 123/28 mahrz. pamata maksâ 86—90 kap. pudâ, Kursemes 125/28 mahrz. smagi kweeschi 80—90 kap. Tendenze stingraka. Rudsi, Kreewu, uf 120 mahrzimi pamata maksâ 62—63 kap. pudâ. Ausas, gaischahs, labahs, maksâ 66—74 kap. pudâ, schahwetas ausas 62—63 kap. Zarizinas un Liwnâs-Jelezas ausas maksâ 62—63 k. pudâ. Meeschi, seschkansch, schahweti, uf 100 mahrz. pamata, maksâ 64—65 k., Kreewu meeschi 64—66 kap., Kursemes meeschi, 105—110 mahrz. smagi, 60—63 kap. Linsehklas. Stepju sehklas, uf 87½ proz. pamata maksâ 102—103 k. pudâ, brahka sehklas 97—98 kap. Kanepes 103 kap. pudâ. Linsehklu eklas rauschi, schejeenes, maksâ 73—75 kap. pudâ, Kreewu linsehklu eklas rauschi 73—75 kap. Sirni maksâ 65 kap. pudâ. Kliju zenas 46—50 kap. pudâ.

Leepajâ, 14. Oktoberî. Rudsi uf 120 mahrzinu pamata 60 kap. pudâ. Ausas pehz winu daschadahm sugahm un labuma 60—74 kap. pudâ. Meeschi 60—62 kap. pudâ. Linsehklas par 7 mehreem 96—99 kap. Griki 70—71 kap. pudâ. Sirni 63—68 kap. pudâ. Saules puku sehklas 63—64 kap. pudâ. Klijas 51—65 kap. pudâ.

Wehstules un atbildes.

M. K. R—gâ. Juhsu eewadraksti pawirschigi isstrahdati, kadehl newaram winus isleetot. — **W. R. G—ê. W. — G.** Pirmais sinojums skan pehz paskwilas, otrs naw swarigs, tadehl neweens netiks nodrukats. Jautajumu nodosim leetpratejam. — **J. U. P—gâ.** Juhs jau labi domajuschi, bet tik weenkarscha, kâ Jums schkeet, ta leeta nebuht naw. Mums rahdahs, ka Juhs scho arodu slikti pahrsinat un esat sawu preekschlikumu issazijuschi tikai tâ uf labu laimi. Waretu jau tamlihdsigas domas isteikt, bet tad winas waijadsetu daudz nopeetnaki pamatot, nekâ Juhs to esat darijuschi. — **K. E. Ok—stê.** Juhsu darbs naw slikts, bet preeksch mums winsch pulka par plaschu. Waj newehlatees winu peesuhtit kahdam mehneschrakstam? — **S. G. R—gâ.** No jauna gada sahkot suhtisim. — **P. P. A—â.** Juhsu sinojums par daudz nosebojees. — **A. M. Sch—mê.** Re-atzeramees, ka buhtum minetâ laikâ no Jums wehstuli sanehmuschi. — **W. M. S—dû.** Juhsu wehleschanos nekâ nespehjam ispildit. Kamdehl Juhs negreesatees toreis pee redakzijas? Rehkinumi tatschu teek noslehgti katra gada beigâs, wehlakus prasijumus newar wairs eewehrot. Ja Juhs turpmak gribat sinojumus peesuhtit, tad zenschatees winus farakstit ihsaki un kodoligaki nekâ pirmo — tad raudsisim Juhsu wehleschanos ispildit. — **Sehronim.** Abi garakee sinojumi ne-eet. —

Kreewu papihra naudas kurss.

Berlinê, 26. (14.) Oktoberî.

100 rubk. selta naudâ 330 Wahzu mahrk.
100 „ papihra „ 217½ „ „

Isdewejs un atbildigais redaktors: **Dr. A. Bielenstein.**

Redaktors: **J. Weissmanis.**

Дозволено цензурою. Рига, 14-го Октября 1896 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Sludinajumi.

Jelgawas Pahrtikas Beedribas walde
usaizina schahs beedribas beedrus uf
kahrtigu
pilnu sapulzi,
kura tiks notureta **swehtdeen, 20. Oktoberi sch. g.,** pulksten 4 pehz pusdeenas, beedribas weesnizâ, Katoku eelâ № 40, ar jau isstimeto deenas kahrtibu.
NB. Schi sapulze buhs galiga, neskatotees uf sanahkuscho beedru skaitlu.

Jauns putnu suns
(balts ar bruhneem plankumeem) 3. oktobri peeklihdis Wilkuma eelâ № 235 pee K. J.

Pahrdodama mahja
ar 6 puhrweetam Rahtslaukôs № 9.
Trihne Birgel.

Kreewijas un ahrsemes
wihnu
no **Schaar un Caviezel**, Rigâ, **rumu, konjaku, smalkus snabjus, likeerus** un daschadas **atschischtschenojas.**
Alu
is **C. L. Kymmela** bruhscha un
wisadas kolonialprezes
peedahwâ
H. Stellmacher's,
Jelgawâ, Pastes eelâ № 20.

Rupat isnahza manâ apgahdibâ:
Kokle,
garigu korn krahjums jaukteem koreem.
Latweeschu walodâ apgahdajis
J. W. Ulpe.
1. burtniza.
Atwentes, seemas swehtku un jauna gada dseesmas.
Maksa 40 kap.
Peesuhtot **pa pastu 50 kap.**
Koreem, kuri nonem masakais 10 eksemplarus, aprehkinu lehtaki.
G. Landsberga,
agrak Sieslacka drukatawa,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 20.

Leel-Sesawas Treschelneeku
mahjas
isrentejamas. Salihgschana turpat no 27. lihds 30. oktobrim sch. g.

Nesaaukstejatees!
Dahmas un **kungi** apgahdajatees pee laika ar **silteem**
seemas apgehrbeem.
Waketas un **dubultstosa seemas jakas, mantelus, muses, apkakles, kaschoku** un **tuhbu zepures** dabon par **loti lehtam zenam** pee
Gottlieba,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ.
Eewehrojeet firmu: **Gottlieb.**

Manafotografija
Kangihsern eelâ Nr. 6,
ir uf **pilnigako ecrihkota. 3 bildes** par **1 rubli.** Speegelweidigs jaunakâs sortes fotografiju papihrs wisam portrejam.
C. Frey,
Jelgawâ.

Wislabakos dehlu un schkehrs-sahgus
peedahwâ par sinamâm wislehtakâm zenâm
J. S. Parigina mantineeki,
Jelgawa, sem kolonadeem.

Ratu un kamanu wadmalu,
filtscha sahbakus, kurpes un **galoschas.** — **Grihdu iswelkamos** un **kahju noslankamos** peedahwâ wisleelakâ iswehlê
P. S. Smirnowa mantineeki,
Jelgawâ, Akzises eelâ № 2.

Brahli Hall, agrak A. Schweifsing
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 14, **Jelgawâ,**
peedahwâ sawu bagato krahjumu:

tuhku	**wilnana un puswilnana**
bukstinu	**stofus**
paleto stofus	**dahmu apgehrbeem,**
oderu barchentu	**apgehrbu barchentu**
leetus sargus	**gumijas galoschas.**

Kaschoku un **mantelu wirsdrehbi. Baranchenus apkantejumeem** un **wati. Wilnana sihda** un **pussihda lakatus. Audekla, pusaudekla** un **kokwilnas prezes.**

Hermann Rubinsteina
kaschoku magasina
sen. Karla Behrsina wadibâ,
Jelgawâ, Pils eelâ,
peedahwâ zaur scha gada isdewigo eepirkschanu Nischnij-Nowgorodas tirgû leelâ iswehlê
Sibirijas un Amerikas kaschoku ahdas,
kâ ari
kungu un dahmu zepures un muses
par peenehmigu zenu.
NB. **Apstellejumus** uf **kaschokeem** un **rotundem** ahtrakâ laikâ glihti un patihkami pagatawo.

Eeksch- un ahrsemes wihnus,
konjaku, rumu un **araku,** kâ ari **spirtu** un **brandwihnu,**
likeerus, smalkus snabjus, konjaku, rumu un **araku,** ari **tabaku, zigarus, papirosus** un **hilses** dabonami weenmehr pilnigâ krahjumâ un leelâ iswehlê pee
J. Jakobsohna,
Akzises eelâ, pee tirgus, Jelgawâ.

L. M. Arensteina
Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 3,
blakam tabakas magasinai,
peedahwâ leelâ iswehlê: **wisjaunakâs wilnas krahsas** ar pareisu leetoschanas isskaidrojumu 30 daschadâs krahsâs, **Phönix-krahsa wilnas, sihda** un **kokwilnas stofu usbirsteschanai, krême-krahsas gardineem, lentam** un **spizem, spodrstehrkeles, spodrpulweri, glanzpapihri, spodrseepes, daschadas stehrkeles, masgaschanas pulweris, seepju ekstrakts, muschu pulweri. Ahdu smehres, balto, dselteno** un **melno waselinu, daschadas eklas smehreschanai** un **dedsinaschanai, wisadus spodrinaschanas lihdseklus metalam, lokam, glahsei, ahdai, koka spirta dedsinaschanai** un **puleereschanai, wisadus amatneeku rihkus** un **peederumus.**

Lehtas bilschu grahmatinas!
Gulbi peekerees! — Sarkanmizite. — Ehrkschku rosite. — Masais Ihkschkitis. — Ausitis un Greetina. — Bremenes pilsehta musikanti. — Sweineeks un wina seewa. — Pelnuruschkite. — Sahbakotais runzis. — Galdin klahjees. — Septini kraukli. — Sneegbaltite.
Peedahwâ J. F. Steffenhagens un dehls Jelgawâ.
Katra grahmatina maksâ **6 kap.**
Buhs dabujamas ari **wisâs** grahmatu pahrdotawâs.

Rupat isnahza un wisâs grahmatu pahrdotawâs dabonams:
Palihgs
jaunam latwju saldatam
preeksch
karadeenesta eemahzischanâs.
Pehz mahzibu preekschmetu pahrskata, kas jasina katram kahjneeku saldatam (Wisaugstakâ pawehle pa Kara-pahrwaldi no dezembra 11. d. 1880. g. № 335), ar latwisku tulkojumu sastahdijis
Jahnis Busch,
114. Rowotorschku kahjneeku pulka parutschiks.
Treschais pahrlabots isdewums.
Ar Keisara Majestetes bildi un 35 sihmejumeem tekstâ.
Maksâ **50** kap.

Anglu walodas mahziba
Paschmahzischanai
weegli, **saprotami un praktisti sastahdita**
lihds ar
Wahrdnizu latweeschu un anglu walodâs
no
J. Sieberg'a.
Glihtâ, stiprâ wahkâ eesseeta maksâ 1 rubl.
J. F. Steffenhagens un dehls, Jelgawâ.
Dabonama ari **Amerikâ** pee isdeweja **J. Sieberga,** 6 Washington St., Cambridgeport, Mass. par **70** zenti, par pastu peesuhtot **75** zenti. un **Rigâ** sekoschâs grahmatu pahrdotawâs: **J. Kapteina,** Leelajâ Kehninu eelâ № 10. **J. Schablowsky,** Skahrnu eelâ № 6.

Kapu peemineklus
no **marmora** un **granita** is **labakâ materiala.**
Leelu krahjumu
wisadu **tschuguna kapu krustu** tura weenmehr uf lehgera.
Wislehtakâs zenas.
Akmenu poleereschana ar twaika spehku uf galwoschanu.
M. Brauers,
pee Annas wahrteem, blakus literatu kapeem. (Aleksandra prospekts № 4).

A. Loginows
Jelgawâ, Katoku eelâ № 2.
Weikals preeksch
tehjas, zukura, kafijas un kolonial-prezem.
Leels lehgeris
wisadu **Kreewijas** un **ahrsemju wihnu, rumu, konjaku, araku, porteru, snabju** un **likeeru.**
Bes tam wehl:
tabaka, zigari, papirosi un tschaulites.
Spehles kahrtis un **krihts.**

Rostowas twaiku sudmalu
miltu noguldîtawa
Jelgawâ, Katoku eelâ № 4,
peedahwâ
miltus
teizamaka labuma par lehtâm zenam: 5 pudu, 40 mahrz. un 20 mahrz. maisinôs.

Wisâs grahmatu pahrdotawâs dabonama:
Kursemes
Laika grahmata
uf 1897. gadu.
Schinî gada-gahjumâ lasams sjauks un pateesigs stahsts is lauzeneeku dsihwes. — Bes tam tur kodoligi joki ar daudz skaistam bildem.
Maksa 10 kap.
Atkalpahrdewejeem sinamais rabats.

Koschi dselss kapu krusti
Koschi dselss kapu krusti.
Koschi dselss kapu krusti.
daschadâ leelumâ, ar isspeesteem burteem, jaw no 2 rubleem sahkot, peepasigi
krustu pamatu akmeni, daschadi **trelini, kruzifiksi** un **plahtes**
ir weenmehr leelâ iswehlê dabonami.
Krustu pamatu akmeni
teek weenumehr **pirkti.**
O. Köhler's,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 35.

Jaunu koka namu
war **lehti dabuht pirkt** Jelgawâ, Kangihsern eelâ № 109.

Dabonamas wisâs grahmatu pahrdotawâs kâ ari pee **J. F. Steffenhagena un dehla** Jelgawâ:
Zela maise
no swehta Deewa wahrda
kristigeem saldateem
apgahdata un pasneegta no „Latweeschu draugu beedribas".
Saturs:
I. Lekzioni un ewangeliumi. II. Ismekletas Dahwida dseesmas. III. Garigas dseesmas. IV. Luhgschanas. V. Tas swehtais wakarehdeens. VI. Karawihra Swehrastiba.
Maksâ 30 kap.

Septindesmit tschetrbalsigas
garigas dseesmas
jaukteem koreem basnizas gada swehtkôs. Latweeschu walodâ apgahdajis **Kr. Lienewalds,** skolotajs un ehrgelneeks Blihdenê.
2 rubl. 50 kap.

Sprediku grahmata
Dsihwais uhdens,
ko is **jaunajeem ewangeliumeem** ismehtis Latweeschem pasneeds
Kristjahns Dsirne,
Raunas draudses mahzitajs.
Zena **1** rubl. **30** kap.

Mahzibas grahmata
rehkinlauschanâs preeksch skolotajeem, skolneekeem, kâ ari tahdeem, kas paschi no sewis grib mahzities rehkinat. — Ar galwas un tahpeles rehkinu mahzibahm, farakstita no **J. Bankina,** skolotaja un ehrgelneeka Aiskraukle.
Maksâ **1** rubl. **25** kap.

Pawahru grahmata,
pehz ismehginajumeem sastahdita
no kahda teizama pawahra.
Zena **1** rubli.

Печатать разрѣшается полиціею.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Tè klaht 2 peelikumi.)